

5. Afsnit

Livets bogs bureau og Kosmos Feriekoloni oprettes. Årene 1932 til 1941

5.1 Kildematerialet.

Som kildemateriale til denne periode har vi bøgerne "Martinus erindringer" samt de originale båndoptagelser af Martinus beretning, og "Martinus som vi husker ham". Vi har også tidsskriftet Kosmos der udkommer fra og med 1933.

For årene 1940 til og med 1950 har vi også tidsskriftet Okkultisten der begynder at udkomme i 1940, og som udgives af Helmer Fogedgaard der er tidsskriftets redaktør. I disse år er der en brevveksling mellem Helmer Fogedgaard på den ene side og Martinus og Gerner Larsson på den anden, hvor jeg er i besiddelse af samtlige breve til Helmer Fogedgaard fra ovennævnte. En lang række af disse breve er gengivet i 9. afsnit i denne bog. Endvidere har vi en række breve som Helmer Fogedgaard skrev til Lars Nibelvang i 1940 og 1941. Heri redegør Helmer Fogedgaard for sin opfattelse af hvad der sker omkring Martinus. En del af disse breve er ligeledes gengivet i 9. afsnit her i bogen. Jeg har herudover forskellige notater fra Per Thorells samtaler med Martinus, og et referat af Martinus 50 års fødselsdag, skrevet af Johannes Rasmussen.

Til og med året 1932 har vi også Alf Lundbecks nedskrevne erindringer om samværet med Martinus.

5.2 Martinus begynder at holde offentlige foredrag på Borups Højskole, 1932.

Martinus følte det nu påtrængende nødvendigt at udvide arbejdet ved at holde offentlige foredrag. Disse blev annonceret i dagspressen, for på den måde at bringe kendskabet til kosmologien ud til

lidt større kredse af mennesker der muligvis kunne være interesseret i hans kosmologi.

Med udgivelsen af 1. bind af Livets Bog var der nu dannet et grundlag for at interesserede mennesker også selv kunne begynde at sætte sig ind i kosmologien. Bogen kunne også, og det var naturligvis meget betydningsfuldt, danne grundlaget for oprettelse af studiekredse, hvor denne bog kunne tjene som grundbog.

Salen på Forhåbningsholms Alle kunne rumme 200 tilhørere, men det havde vist sig at være for lidt, selv til foredrag som kun havde været annonceret i en enkelt avis. Man valgte nu at leje den store sal på Borups Højskole der ligger på Frederiksholms Kanal. Denne sal kunne rumme 500 tilhørere. Det første foredrag i denne sal blev planlagt til den 21. oktober 1932.

I en privat forening "Frit Forum" havde man et ønske om at Martinus skulle holde foredrag hos dem, inden han begyndte sin foredragsrække på Borups Højskole.

Martinus syntes selv det var en god ide at træne lidt inden han skulle holde foredragene på Borups Højskole, og det blev aftalt at foredraget i "Frit Forum" skulle afholdes den 6. oktober 1932 i den lille foredragssal på 3. sal i Grundtvigs Hus. Salen var ikke ret stor. Der var plads til ca. 100 tilhørere, men da det var et privat arrangement skønnede man at den var af passende størrelse.

Til Martinus foredrag var salen fyldt til sidste plads, men der var kun ca. 20 personer til stede fra foreningens egen medlemskreds. De øvrige tilhørere var andre mennesker der ad anden vej havde hørt om

foredraget. Det viste sig nemlig, at der havde været en lille annonce i Politiken, der oplyste at forfatteren Martinus holdt foredrag om skæbnedannelse.

Formanden indledte med at fortælle lidt om foreningen, og oplyste at foreningens motto var "Tolerance". Efter formandens indledning talte Martinus en times tid og viste sine symbolbilleder. Dernæst var der få minutters pause hvorefter der blev åbent for diskussion. Forsamlingen bestod af mennesker med meget forskellige holdninger, lige fra Indremission til Martinus egne tilhængere. Dette bevirkede, at bølgerne gik ret højt, men Martinus havde jo oplevet det før, og forsvarede sin kosmologi på en god og veloplagt måde. Han blev blandt andet spurgt om han mente at han stod over alle andre mennesker på grund af sin kosmiske bevidsthed. Martinus svarede, at enhver måtte afgøre med sig selv hvor vedkommende mente at Martinus stod. En enkelt tilhører udtalte at det var en forbrydelse mod menneskeheden det som Martinus lærte, og at det var en skandale at sådan et menneske som Martinus fik lov at gå frit omkring. Trods en vis modstand modtog Martinus dog meget bifald fra salen.

Martinus havde set det meget værdifulde i at der var

diskussion efter foredraget. Gennem diskussionen fik han en meget nærmere kontakt med tilhørerskaren, og selv om det kunne give anledning til visse kraftige holdningsytringer, ville han også afholde foredragene på Borups Højskole med efterfølgende diskussion.

Herefter skulle Martinus jo i gang med sine "rigtige" offentlige foredrag. Jeg kalder dem "rigtige" fordi det var de første foredrag som blev systematisk annonceret i dagspressen.

Søndag den 20. oktober 1932, dagen før det første foredrag, blev der indrykket annoncer i Politiken, Berlingske Tidende, Socialdemokraten og Dagens Nyheder. Foredragets titel var: "Hvad er det levende væsen?" Såvel Martinus som hans nærmeste kreds var meget spændt på hvordan det ville gå.

Salen blev hurtigt helt fuld, men Alf Lundbeck fortæller, at man nok har udtalt sig meget optimistisk med hensyn til pladsen når man havde fået oplyst at der var 500 siddepladser, da stoleopstillingen som var rimelig tæt ikke gav mere end 300 siddepladser. Der var et ganske pænt fremmøde. Foredraget startede kl. 20.15 og Martinus talte omkring halvanden time,

5.1 - En af Erik Gerner Larssons studiekredse i København, antagelig vinteren 1933/34. - mi

hvorefter der var 5 minutters pause og derefter spørgetid.

Tilhørerne var meget positive og stillede gode spørgsmål som gav Martinus mulighed for at uddybe indholdet i sit foredrag. Martinus sluttede spørgetiden kl. 22.30. Martinus var meget glad og tilfreds med resultatet selv om han var klar over, at han stadig havde meget at lære før foredragene blev helt tilfredsstillende.

5.3 Erik Gerner Larsson opretter de første studiekredse, 1932.

Erik Gerner Larsson, Martinus sekretær var en meget åben og modtagelig elev. Det havde hele tiden været Martinus plan, at Erik, foruden at hjælpe Martinus med at besvare breve, også skulle tilegne sig så stor indsigt i Martinus kosmologi, at han kunne holde foredrag og etablere studiekredse.

I 1932 oprettede Gerner Larsson de første studiekredse. En i København samt nogle i provinsen, i Odense, Ålborg og Århus. Studiekredsen i København fik til huse på adressen Gammel Mønt 1, i Kvindelig Læseforenings lokaler, hvor der var en sal der egnede sig til formålet. Studiekredsen kom i gang på opfordring af en gruppe interesserede mennesker der gerne ville have behandlet forskellige spørgsmål vedrørende indholdet af "Livets bog". Studiekredsen omfattede til at begynde med 16 personer.

Det var egentlig den rosende omtale af denne studiekreds, der fik mennesker i provinsen til at fremsætte ønske om også at få oprettet studiekredse der. Studiekredsen i København blev større og større, og i 1936 måtte den flyttes til Borups Højskole hvor der foruden den sal som Martinus benyttede til sine foredrag, også fandtes en mindre sal, men større end den i Kvindelig Læseforening i Gammel Mønt.

5.4 Martinus skriver til Lars Nielsen i Århus vedrørende studiekredsene, og spørger om det er muligt at han kan låne 2000 kr. til at klare betalingen af første bind af Livets Bog, 1932

5.2 - Lars Nielsen, Århus. - mi

MARTINUS
JOAKIM LARSENVEJ 31
TLF. GODTHAAB 9280
KØBENHAVN F.

København den 8 Oktober 1932.

Kære Lars Nielsen.

Modtag min allerhjemligste Tak til Vennerne for det tilsendte Beløb og Tak for det modtagne Brev. Med Hensyn til de maanedlige Sammenkomster med Erik Larsson har vi tænkt, spekuleret og udregnet endnu engang og er kommen til det Resultat, at det muligvis er lettere at faa det nødvendige Antal Deltagere ved at lade det Økonomiske blive 1 Kr. 50 Øre i Stedet for 2 Kr. 50 Øre pr. Maaned for to Sammenkomster, selv om der naturligvis saa kræves nogle flere Deltagere. Men Tilgangen bliver jo lettere.

I Haab om at Salget af Livets Bog maa gaa godt, saa jeg deraf kan dække lidt af Udgifterne til Rejsekortet, har vi besluttet at nedsætte det maanedlige Bidrag til ovennævnte Beløb: 1

Kr. 50 Øre pr. Individ pr. Maaned forsaavidt, at vi kan begynde med de tidligere omtalte Antal af Interesserede nemlig: 10 i Odense, ca. 25 i Aarhus og 10 i Aalborg.

Jeg mener derimod ikke, at De, kære Lars Nielsen skal betale for nogen. Det er et meget farligt Skraaplan at komme ind paa, thi der er mange, der gerne vil modtage en saadan Aften som en Slags behagelig Aftenunderholdning og ikke som en Arbejdsmark, hvis Adgangen bliver saa let. Jeg mener, at vi nødvendigvis maa have ligesom en Slags Garanti for, at Deltagerne virkelig er interesserede, og overfor dette er de fleste Jordmenneskers Pengepung et glimrende Barometer eller Maalestok. Hvis et Individ virkelig interesserer sig for en Ting og vil tjene denne Ting opgiver det ikke denne for 1 Kr. 50 om Maaneden. De forstaar, kære Lars Nielsen, en Sammenslutning af saadanne Væsener, der ikke kan afse 1 Kr. 50 Øre om Maaneden til Udbredelsen af den ny Kærlighedsimpuls kan aldrig føre til noget positivt Resultat, og deres Indblanding i Sagen vil nærmest blive af underminerende Art og derved være medvirkende til at gøre vore Anstrengelser frugtesløse eller forgæves.

Naturligvis er her undtaget saadanne Væsener, der ved Sygdom, Arbejdsløshed og Alderdom absolut er ude af Stand til betale, men som har virkelig Interesse for Sagen. Saadanne Mennesker er det naturligvis min højeste Glæde at kunne give gratis Adgang, hvilket Hensyn ogsaa har været gennemført ved alle mine Foredrag her i København. Men Kontrollen med den fri Adgang maa være effektiv, da Frigængerne ellers bliver til købte eller bestukne Væsener og derfor vil være ganske værdiløse i en guddommelig Sag som denne.

I Haab om snart at høre fra Dem igen beder jeg Dem modtage min kærligste Hilsen til Dem selv og Deres Hustru, Hr. Borkfelt og de øvrige kærlige Mennesker, der tror paa mig.

Martinus

MARTINUS
JOAKIM LAKSENSVEJ 31
TLF. GODTHAAB 9280
KØBENHAVN F.

København den 22. Oktober 1932.

Kære Hr. og Fru Lars Nielsen.

Jeg takker Dem mange Gange for Deres venlige Brev af 14. ds. og hvis Indhold har glædet os meget.

Da man i Odense og Aalborg ogsaa har stillet sig venligt imødekommende med Hensyn til Planen med Erik Larsson, har vi besluttet, at han kan begynde sine Provinstournéer Onsdag den 2. November i Odense. Han kommer saa til Aarhus Torsdag den 3. og Aalborg Fredag den 4. samme Maaned og vil fortsætte sine Tournéer saaledes, at han er i Aarhus hver anden Torsdag og i Odense og Aalborg henholdsvis hver anden Onsdag og Fredag. Han glæder sig overordentlig meget til saaledes at faa Lov til at komme til at virke. Og naar nu Vennerne vil modtage ham med Forstaaelse, Tolerance og Venlighed, saa kan jeg love dem alle, at de vil faa megen Glæde og Inspiration gennem ham. Han er en fuldt ud sund og ren Aand, som jeg, trods megen Misforstaaelse og Indignation fra forskellige primitive Sider, nu gennem tre Aar paa Basis af en højere Tilskyndelse har udviklet og formet til den Mission, som Forsynet har lagt til Rette for ham. Og jeg kan uden Spor af Vaklen give ham det Ord med paa Vejen, at enhver, der uhildet og tolerant kommer ham i Møde, aldrig nogen Sinde vil komme til at fortryde det.

Kære Hr. og Fru Lars Nielsen, Jeg har samtidig en lille Bøn til Dem, ja, det vil sige, det er slet ikke nogen lille Bøn, hvad det efterfølgende vil vise. Sagen er nemlig den, at jeg nu til første November skal udrede ca. 2500 Kr., hvilket Beløb er Restbeløbet paa Trykningen af Livets Bog. Vi har ganske vist solgt en hel Del Bøger, men fra dette Salg har vi jo betalt af paa Bogen, foruden at vi ogsaa har været nødsaget til at bruge noget af

Beløbet til Tøj og andre af de allernødvendigste Fornødenheder, for hvilke vi næsten var udgaaet, saa jeg ser mig ikke i Stand til at klare ovennævnte Beløb ved egen Hjælp. Da De var saa venlig, kære Lars Nielsen, at stille mig i Udsigt, at jeg kunde laane hos Dem, hvis jeg kom til at mangle, er det, at jeg henvender mig til Dem for at forespørge, om De muligt kan laane mig 2000 Kr. Jeg kan saa afdrage Beløbet fra Salget af Livets Bog. Hvis De kunde gøre mig denne store Tjeneste kære Hr. og Fru Lars Nielsen, saa var jeg lettet for en tung Byrde.

Vi befinder os lige midt i Travlheden til mit store Foredrag paa Mandag. Der er allerede solgt mange Billetter. Jeg regner med en tre fire Hundrede Mennesker den Aften. Jeg afholder saa senere i Provinsen det samme Foredrag.

Jeg vil saa slutte med min kærligste Hilsen til Dem begge og til de øvrige kære Venner i Aarhus.

Martinus

Min Foredragsannonce staar i Politiken i morgen. (håndskrevet tilføjelse)

Vi ser gennem disse to breve hvordan Martinus ser på problemet med at tage entre for deltagelse i studiekredsene, samt hvor svært det er for Martinus at klare økonomien.

5.5 Martinus støtte til Erik Gerner Larsson under hans første foredrag, 1932.

Gerner Larsson var jo fuldstændig uerfaren i at stå frem for en forsamling på det tidspunkt hvor han skulle begynde at holde sine foredrag i studiekredsene. Martinus var naturligvis opmærksom på dette, og støttede ham på bedste måde. I en samtale mellem Per Thorell og Martinus fortæller Martinus følgende:

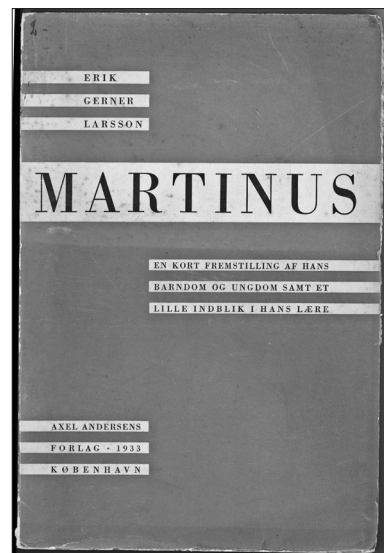
”Gerner Larsson var 21 år, da han i 1929 blev sekretær for Martinus. I begyndelsen, når han skulle holde foredrag, måtte Martinus lægge sig på sin sofa og styrke ham via telepati. Det virkede!”

5.6 Erik Gerner Larsson gifter sig, samt udgiver en digtsamling og en bog om Martinus, 1933.

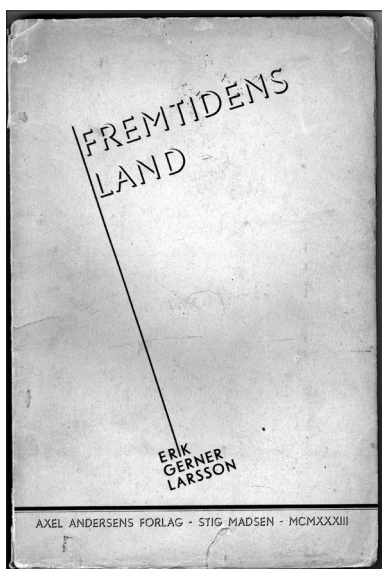
”Livets Bogs Bureau” havde som foran nævnt til huse på Joakim Larsensvej 31, Frederiksberg, hvor Martinus også boede.

I september 1933 giftede Gerner Larsson sig med Thora Hammerlund, og de flyttede ind i en lejlighed i Vanløse. På dette tidspunkt var Gerner Larsson 26 år.

I 1933 fik Gerner Larsson udgivet en digtsamling med titlen: Fremtidens land (pris: 3 kr.) og en lille bog på 86 sider hvor han skriver om Martinus barndom og ungdom, på grundlag af hvad Martinus havde fortalt ham. Bogen indeholdt også en ganske kortfattet indføring i Martinus lære. Titlen er: ”Martinus. En kort fremstilling af hans barndom og ungdom, samt et lille indblik i hans lære” (pris: 2 kr.). Gerner Larsson skrev i indledningen, at hundreder af mennesker havde opsoget Martinus i den tid Gerner Larsson havde arbejdet for ham, for at få trøst og vejledning. Digtsamlingen og bogen om Martinus viser at Gerner Larsson allerede i sin unge alder (26 år) havde gode anlæg for at skrive, hvilket han jo også efterfølgende fik så rig lejlighed til at vise.

5.3 - 1933, Erik Gerner Larssons første bog om Martinus. En kombineret biografi og en oversigt over Martinus lære. - e

5.4 - 1933, Erik Gerner Larsson skrev også en digtsamling med titlen; "Fremtidens Land". - e

Martinus havde således via sin intuition valgt helt rigtigt, da han forstod at han skulle knytte Gerner Larsson til sig som sekretær og medarbejder til foredrags- og studiekredsarbejdet. Vi skal erindre, at Martinus ikke på dette tidspunkt kunne have nogen som helst "almindelig" fornemmelse af Gerner Larsson evner, da han på dette tidspunkt endnu ikke havde skrevet noget som helst.

5.7 Det 1. bind af Livets bog bliver anmeldt og kritiseret i ugebladet "DET FRIE BLAD", foråret 1933.

I foråret 1933 finder man en anmeldelse af et særtryk af Livets Bog der blev udgivet på Aksel Andersens Forlag i 1932. Anmeldelsen udstrækkes imidlertid til mere end dette særtryk, og må nærmest opfattes som en anmeldelse af, eller måske nærmere en stillingtagen til, hele bogen.

DET FRIE BLAD er et ugeblad der redigeres af Signe Bjørner (1877 – 1958). Bladet udkom i perioden 1920 til 1940. Bladet var primært et talerør for "retsstatsideen", og var afløser for bladene "Ret", "Retsstaten" og "Retsforbundet". Det havde formodentlig kun en lille læserkreds, og hvad der blev skrevet deri kom nok ikke ud i større kredse. Det er imidlertid interessant, at anmelderen er forfatteren og maleren Johannes Hohlenberg, som

bl.a. deltog i udsmykningen af Viborg Domkirke. Hans forfatterskab som var ret omfattende og bredspektret, inkluderede en bog om Søren Kirkegaard. Han har i øvrigt også skrevet om J.A.K.-bevægelsen, som Martinus indbød til at holde nogle foredrag i Kosmos Feriekoloni i Klint på et senere tidspunkt. Han er i øvrigt kendt for tre citater som jeg ikke kan lade være med at anføre fordi de er ret morsomme: "Der findes kun få mennesker, som ved alting, men mange, som ved alting bedre.", "Ligesom en kædes styrke er afhængig af dens svageste led, er den offentlige mening bestemt af, hvad den dumme tænker." og det sidste, "Når en politiker siger, at vi alle er i samme båd, så pas på. Det betyder, at han vil være kaptajn, og at du skal ro."

Han ser bestemt ikke særlig positivt på Martinus tekster, men han prøver at håndtere dem på en intelligent måde, og det er interessant at se hvordan en person, som ikke i forvejen er mere eller mindre fanatisk bundet af en speciel religiøs holdning, ser på Martinus tekster.

Martinus skriver "En Imødegaaelse" og Hohlenberg kommenterer denne. Jeg finder dette interessant fordi det er ganske informativt, og fortæller også noget om Martinus fine måde at håndtere en kritik på. Senere svarede Martinus ikke offentlig på nogen kritik. Jeg gengiver derfor alle tre indlæg i det efterfølgende, i deres fulde længde.

Nr. 10 1933 DET FRIE BLAD Side 65

Anmeldelse.

Martinus : Et internationalt Verdensrige under Skabelse eller Menneskehedens sociale Fremtidsskæbne.

Aksel Andersens Forlag, København 1932. Pris kr. 1,50.

Dette skrift er et særtryk af et kapitel af forf.s omfangsrige værk "Livets Bog" og fremstiller hans sociale ideer. Det adskiller sig fra andre lignende ved de overmaade store potentioner, hvormed forfatteren fremtræder. Han betragter sig som en "verdenslærer", som har gennemgaaet den saakaldte "store fødsel", hvorved han er blevet sat i stand til at gennemskue alle tilværelsens hemmeligheder og har faaet alle universets aarsager og

skjulte kræfter og selve det guddommelige skaberprincip lagt aaben for sit blik, - en oplevelse, som andre først kan gøre sig haab om at faa del i om mange tusinde aar. Han er derved blevet bærer og forkynner af en verdensimpuls, som er bestemt til at sætte Buddhismen og Islam og Kristendommen og forøvrigt alt, hvad verden hidtil har frembragt, i skygge. Saaledes siges det i alt fald i fortalen til "Livets Bog" og paa mange steder i bogen selv. Alt dette kan dog ikke forrykke anmelderens stilling til et saadant værk og hindre ham i at studere det og bedømme det som ethvert andet. Viser det sig at være saa værdifuldt, at det i nogen maade berettiger forfatterens tanker om sig selv, da er han parat til at anerkende baade den "store fødsel" og verdenslærerskabet. Men som udgangspunkt og grundlag for bedømmelsen, som forfatteren aabenbart har ment, at de skulde være, siden han har anbragt dem i fortalen, kan de ikke accepteres.

Efter læsningen af bogen er man ikke i tvivl om, at forfatteren har ret i en anden paastand, som han ligeledes fremsætter i sin fortale, nemlig den, at han intet har læst og intet kender til, hvad der iøvrigt er sagt om de emner, han behandler. Hans Kundskaber gaar aabenbart ikke ud over, hvad der kan erhverves gennem avislæsning og derfor er tilgængeligt for alle og enhver i vore dage.

Vi vil her lade forfatterens syn paa verdens skabelse og indretning ude af betragtning og holde os til hans udtalelser om sociale og politiske forhold, som udgør det væsentlige indhold i særtrykket. De gaar ud paa, at der snart vil danne sig en international verdensregering, som vil overtage det politiske, økonomiske og aandelige styre over hele verden og sætte alt og alle paa plads. Der vil blive oprettet en fælles finanshovedkasse, administreret af en verdensøvrighed, som paa grundlag af "videnskabelige" og derfor "garanteret nøjagtige" udregninger (garanteret af hvem?) vil tildele enhver, hvad der tilkommer ham af arbejde og livsgoder, og ordinere lovbealet studium af kunst og videnskab o. s. v. i fritiden. Alle private besiddelser vil blive verdensstatens ejendom, ingen maa eje mere end 3 "klædninger" eller tjene mere end 5000 kroner, som han behøver

for tilfredsstillelsen af sine "sunde og naturlige livsformødenheder", etc. etc. Denne internationale regering gøres uden videre "identisk" (for at bruge forfatterens yndlingsudtryk) med den højeste guddommelige indsigts og moral, den "kender udviklingens gang og tilværelsens evige love" og vil derfor være en garanti for absolut ret og retfærdighed for alt og alle. Den fastsætter alle den enkeltes materielle og aandelige behov, og der vil derfor under denne verdensadministration ikke mere kunne eksistere finanskriser, dyrtid, kamp om penge eller værdier og udbytning af individerne indbyrdes, ingen overflod og ingen armod, og livet vil blive et "liv i den højeste frihed, aand og kultur, et liv i den største harmoni, lykke og glæde". Og hvad mere er, man behøver ikke at gøre noget for det, det kommer af sig selv "i en forholdsvis nær fremtid", fordi, som forfatteren udtrykker det i sit ejendommelige sprog: "jordmenneskeheden hovedsagelig bestaar af normale individer, og de normale individer kun betjener sig af normale handlinger, og de normale handlinger er identiske med dem, som erfaringen har stadfæstet som logiske". Som følge deraf vil almenheden "komme til at handle logisk med hensyn til jordmenneskesamfundets opretholdelse".

Men sligt har man jo hørt for. Det er indholdet af alle populære kommunistiske programmer blandet med folkeforbundsideer, maaske en grad mere ubestemt end de sædvanlig formuleres. Det er tanker, som ligger paa gaden, og som her er plukket op og præsenteres som aabenbaring af den højeste visdom, uden at der iøvrigt er gjort det mindste forsøg paa at tænke dem igennem og prøve, hvad de indeholder. Der findes i hele bogen ikke en klart formet tanke, ikke en prægnant formulering. Stilen er usikker, og forfatteren mangler fuldstændig sans for ordenes værdi og udtrykkets præcision. Som et eksempel blandt mange paa, hvor usikkert han behersker baade tanken og sproget, kan man nævne en sætning, hvori han udtaler sig om valutakurser. Den lyder saaledes: "Naar livsformødenhederne ikke desto mindre er beslaglagt af saadanne "børskonger", som udelukkende kun kan være interesserede i paa disse at holde en valutakurs eller prisnotering, der

5. Afsnit. Side 7

Livets Bogs Bureau og Kosmos Feriekoloni oprettes. Årene 1932 - 1941.

stadig kun staar og falder med, hvad der er det allerhøjeste, det øvrige samfund kan tvinges til at betale, bliver vi atter vidne til, at magten ikke er forenet med retten.” - Det er aabenbart udtrykket ”staar og falder” i forbindelse med forestillingen om, at valutakurser og prisnoteringer ”stiger og falder”, som har taget magten fra forfatteren og trukket sætningen ud i det rene vrøvl. Og saaledes gennem hele bogen. Hvis man af de umaadelig ordrige og vidtsvævende udviklinger uddestillerer det, forfatteren egentlig har villet sige, finder man helt igennem de mest indlysende selvfølgeligheder, som for eksempel at magten og retten i denne verden ikke altid falder sammen, at menneskene ikke er saa gode som de burde være, og at det skyldes, at de endnu ikke er naaet det standpunkt, hvor man er det. Endogsaa, at 2 og 2 er 4, udvikles vidtløftigt paa mange sider, og man faar at vide, at hvis der er mennesker, der mener noget andet, saa er det fordi deres erkendelse ikke er saa udviklet, at de er i stand til at se det.

For at fortælle os det, som forfatteren her har brugt saa mange sider for at udvikle, behøver, for at bruge Horatios’ udtryk, ingen aand at komme til os fra graven, eller for at blive ved det, der her foreligger: der behøves ingen ”stor fødsel”. En ganske almindelig lille fødsel som den, vi alle har gennemgaaet, er fuldt tilstrækkelig. Men den, der vil oplyse sine medmennesker om disse ting, skulde helst have oplevet lidt mere.

En bog som denne er ikke saa uskyldig som den lader. Som jeg nylig i en anden anledning skrev i ”Det frie Blad”: enfoldighed er i vor tid ikke længere nogen undskyldning. Det er som Ibsens knapestøber siger:

I anelsens mangel
har fyren med hoven sin bedste angel.

Det er ikke nok, at forfatteren naturligtvis er i god tro. Naar man vil optræde paa denne maade, maa man ogsaa vide, hvad man gør. Meget hellere en aabent udtalt foragt for alle menneskelige frihedskrav og en ærlig bekendelse til det ubegrænsede statstyranni end denne ansvarsløse legen med ting, hvis virkelige væsen og konsekvenser forfatteren aabenbart ikke har anelse om. I alt fald burde

der være et nogenlunde rimeligt forhold mellem den erkendelsesmæssige kvalitet af det, der gives, og de pretentioner, hvormed det sendes ud. Det kunde jo tænkes, at der fandtes naive sjæle, der lod sig blænde af verdenslærerglorien og ikke saa nøjere paa, hvad den dækker over. Det er den eneste grund til at omtale denne bog. Sejlede den ikke under dette flag, vilde den være ganske uden interesse.

Johannes Hohlenberg.

Nr. 14 1933 DET FRIE BLAD Side 96

En Imødegaaelse.

Da jeg af Princip aldrig indlader mig paa Diskussion angaaende mit Arbejde eller ”Livets Bog”, men frit overlader til enhver Person at have den Opfattelse, som han eller hun i Kraft af sin Udvikling af Naturen er nødsaget til at have, kan jeg heller ikke indlade mig paa nogen som helst Diskussion med hensyn til Hr. Hohlenbergs private Mening om mig, som kommer til Udtryk i ”Det frie Blad” Nr. 10, 1933. Desuden kan en Paastand imod Paastand jo ikke have nogen som helst Værdi for Læserne.

Af større Værdi vil det derimod være at føre Læserne i Berøring med direkte Udtryk for den Aand og Hensigt, i hvilken ”Livets Bog” er manifesteret. Jeg skal derfor her fra samme Bog give nogle Citater og derved gøre Læserne og ikke Hr. Hohlenberg eller mig selv til Dommer i denne Sag.

Med hensyn til Læseren af ”Livets Bog” vil man i Stykke 15 fra samme Bog, kunne se, at der er mit Ønske, at ”hans egne Tanker, Meninger og Synspunkter ikke paa nogen Maade, hverken nu eller i Fremtiden, af samme Bog skal blive dogmatisk bundne, men at han derimod af denne vil blive ydet al mulig Inspiration til i fuld Frihed at tænke selv, at arbejde selv og yderligere til af egen fri Vilje selv at udsøge sine Oplysninger i en hvilken som helst Bog eller paa et hvilket som helst Sted, disse for ham særligt passende og derved inspirerende Realiteter maatte

være at finde. Man er nemlig fra Kilden til "Livets Bog" forlængst indforstaaet med, at det absolut ikke kan nytte noget, at et Væsen søger sine Oplysninger i nævnte Bog, hvis disse Oplysninger i den for Inspirering af samme Individ særligt tilpassede Form kun findes i Islam, Buddhismen, Kristendommen e. l. med de ind under hver især henhørende Sekter og Lærebøger, ligesom det i samme Grad absolut heller ikke kan nytte noget for et Væsen at søge de nævnte Steder, hvis de Oplysninger, som er af særlig tilpasset Inspirationsværdi for nævnte Væsen, kun findes i "Livets Bog". Livets Bog har derfor ikke til Opgave at lede Læseren bort fra den Religion, Sekt, Trosbekendelse eller Opfattelse af Livet, i hvilken han eventuelt maatte befinde sig, og som maatte være af en for ham særlig livgivende Værdi eller guddommelig Inspiration, men vil derimod paa Basis af sin universelle Upartiskhed i fuldeste Maal kun have til Opgave at lede Sandhedssøgeren til Forstaaelsen af den daglige Oplevelse af Livet med dets Tildragelser, dets behagelige og ubehagelige Erfaringer, dets lyse og mørke Scenerier" o.s.v.

I Stykke 22 udtrykker jeg blandt andet om mig selv, "at jeg med Hensyn til Sansebegavelse ikke repræsenterer noget særligt Privilegium eller udgør nogen som helst Undtagelse fra Reglen, at jeg saaledes i den evige Udvikling umuligt vil kunne udgøre en eneste Tøddel mere, end hvad alle andre Væsener før mig har været, og hvad alle andre Væsener efter mig vil blive".

At jeg har gennemlevet en aandelig Proces, der sætter mig i Stand til at være min egen Kilde til Indholdet, af "Livets Bog" er en Kendsgerning, som ingen er i Stand til at rokke, og som det i Sandhedens interesse har været min Pligt at oplyse Læserne af nævnte Bog om. At denne min Tilstand i en ikke ringe Udstrækning er en Kilde til Intolerance hos enkelte af de Væsener, der endnu kun er i Stand til at leve paa andres Viden, betinger jo dog ikke, at jeg skal fortie denne min Selvoplevelsesevne eller Tilstand.

Om den nævnte åndelige Proces har været nødvendig for at sætte mig i Stand til at skrive "Livets Bog" eller ikke, kan ikke afgøres af hverken Hr. Hohlenberg eller andre, idet "Li-

vets Bog" i Realiteten endnu ikke er skrevet. Det første Bind af denne er ganske vist udkommen, men dette udgør som bekendt hovedsagelig kun Fortale og Indledning. Og af denne Indledning udgør "et internationalt Verdensrige under Skabelse" kun et enkelt Kapitel, hvilket altsaa vil sige et Brudstykke. At Hr. Hohlenberg mener, at dette Brudstykke af Indledningen er "de mest indlysende Selvfølgeligheder" kan jo kun være godt og er bedre end hvis de var Usandsynligheder. Naar Hr. Hohlenberg giver Udtryk for, at "ingen maa eje mere end tre Klædninger", og "ingen maa tjene mere end fem Tusinde Kroner" i det af mig paaviste vordende Verdensrige, saa er dette ganske i Uoverensstemmelse med Sandheden. Min Omtale af de tre Klædninger og de fem Tusinde Kroner fremtræder kun som illustrerende Eksempler og ikke som nogen opsat Norm, i Særdeleshed da Penge jo slet ikke eksisterer som Betalingsmiddel i den nævnte Verdensstat.

Lad mig her med det samme udtrykke, at Verdensriget ikke er baseret paa nogen som helst Tvang ud over denne ene, at intet som helst normalt Menneske kan faa Lov til at opbruge eller neutralisere flere Værdier, end det selv frembringer, hvorved den Gene fjernes, at nogen kan leve paa andres Bekostning. Naar Verdensriget er befriet for nævnte Gene, der netop er Nutidens største Stavnsbaand, kan det kun blive Udtryk for Tilværelsens mest udviklede eller fremskredne Frihed baade i Aand og Kultur og bliver derved uundgaeligt den Balance, i hvilken alle nuværende politiske og religiøse Bevægelser sluttelig vil søge Hvile.

Da jeg aldrig nogen Sinde har proklameret mig selv som "Verdenslærer", - en saadan Selvbestaltning kan kun den falde for, som ikke ved, at Titlen "Verdenslærer" kun kan stadfæstes af Historien eller Efterverdenen, - og da jeg ligeledes heller aldrig har udgivet mig for at være "Bærer af en Verdensimpuls" - dette vilde nemlig være lige så latterligt og naivt, som hvis jeg udgav mig for at være Bærer af Jordkloden, en Verdensimpuls er en stor kosmisk Kraftudløsning af saadanne Dimensioner, at den lige saa lidt som Storm, Regn og Solskin kan bæres af et Menneske, den kan kun mere eller mindre beskrives af

et Menneske, alt eftersom det har Evnen til at se eller iagttage den, og da det centrale i min mission ikke er at skabe Religion, Sektdannelse, Forening eller Medlemskaber af nogen som helst art, men paaviseligt i min Tekst, Tale og Illustration udelukkende kun tjener Udbredelsen af Kendskabet til alt, hvad der retfærdiggør dette "At elske sin Næste som sig selv", tror jeg, at "Det frie Blad"s Læsere vil se, at enhver Frygt for "de naive Sjæle"s Forføring af "Verdenslærerglorien" er ganske ubegrundet.

Ud over delte kan jeg ikke indlade mig paa nogen som helst Polemik, men maa henvise Læserne til selv at læse "Livets Bog" og mit eget Blad "Kosmos".

Martinus.

I samme blad, og i direkte forlængelse af Martinus indlæg skriver Johannes Hohlenberg et indlæg som han kalder "Nogle Citater". Han havde naturligvis fået Martinus indlæg fra redaktionen, så han kunne kommentere det i samme blad. Man havde nok ikke noget ønske om at der skulle opstå en større diskussion om emnet.

Nogle Citater.

Det er naturligvis betryggende at erfare at Hr. Martinus' 3 klædninger og 5000 kroner blot er ment som illustrerende eksempler, men man maa rigtignok spørge om hvad de skal illustrere, hvis det ikke er de forhold han ønsker virkeliggjort i verdensstaten.

Forøvrigt vil det bedste sikkert være, som Hr. M. selv siger, "at føre Læserne i Berøring med direkte Udtryk for den Ånd og Hensigt, i hvilken "Livets Bog" er manifesteret". Jeg vil derfor nøjes med at bringe nogle citater der kan vise kvaliteten af denne manifestation.

Paa side 114 tales om lovbefalet studium af kunst og videnskab, og paa side 120 om at de der er født til kunstnere vil blive sat til at lave kunst, "videnskabeligt anlagte Væsener" til at arbejde med videnskab o. s. v. alt ordnet af verdensstaten, hvis "høje moralske og videnskabelige Administration garanterer ethvert Væsen sit Arbejde i de Fag og Felter, hvor det netop har sin Interesse og mest udviklede

Begavelse og Anlæg", - og som altsaa bl. a. afgør, hvem der er født til kunstner og hvem ikke. Hr. Martinus kalder dette et "Udtryk for Tilværelsens mest udviklede eller fremskredne Frihed baade i Aand og Kultur". Jeg kalder det den absolutte fornægtelse af al frihed, - hvis ikke det hele bare er udtryk for en bundløs naivitet.

Paa side 182 hedder det (i beskrivelsen af en planche): "Dernæst ser vi en anden Impuls, der dominerer det meste af Cirkelen. Ud fra denne opstod den nuværende Verdensreligioner: Buddhismen, Islam og Kristendommen. Denne Impuls, der nu er stærkt forældet, udtrykker vi her i Livets Bog som "Den gamle Verdensimpuls". Oven over denne igen ser vi atter en Impuls, som er ved at faa indpas. Denne er den her i samme Bog udtrykte "Ny Verdensimpuls", -- akkurat det jeg skrev, at denne nye verdensimpuls er bestemt til at sætte Buddhismen, Islam og Kristendommen i skygge.

Det er naturligvis meget pænt og beskedent af Hr. Martinus at indrømme at han "med Hensyn til Sansebegavelse ikke repræsenterer noget særligt Privilegium", men i Livets Bog siger han noget helt andet. Paa side 23 i fortalen staar saaledes: "Jeg var blevet min egen Lyskilde. Den kosmiske Ildaa, som jeg havde gennemgaaet, og hvis nærmere Analyse jeg ikke kan komme ind paa her, havde altsaa efterladt sig den Kendsgerning, at der i mig var blevet udløst helt nye Sanseevner, Evner der satte mig i Stand til - ikke glimtvis -- men derimod i en permanent vaagen Dagsbevidsthedstilstand at skue alle de bag den fysiske Verden bærende aandelige Kræfter, usynlige Aarsager, evige Verdenslove, Grundenergier og Grundprincipper. Tilværelsesmysteriet var saaledes ikke noget Mysterium for mig. Jeg var blevet bevidst i Verdensaltets Liv og indviet i "Det guddommelige Skabepincip" -- Og videre paa samme side: "Takket være denne lykkelige Omstændighed (at forfatteren intet havde læst og saa godt som intet lært) vil hele min kosmiske Manifestation nu komme til at foreligge for Verden i sin fuldstændige originale Renkultur og derved betinge, at jeg kun kan eksistere som udgørende et levende Bevis for, at der virkelig findes et Stadium i den

evige Udvikling, hvor man ganske uafhængig af Bøger eller af en af andre Væsener tillært teoretisk Viden - ved eget absolutte Selvsyn - kan komme til den højeste Visdom og Kundskab, kan opnaa midt i en timelig fysisk Tilstand at være ophøjet i en evig forklaret Tilværelse.” - Naar man ud fra saadanne forudsætninger skriver en bog paa 338 store sider - som endda kun skal være en indledning - og oven i købet kalder den ”Livets Bog”, saa forekommer betegnelsen verdenslærer mig at være et ringe og beskedent udtryk for de pretentioner der her gøres gældende.

Hr. M. erklærer det for at være latterligt og naivt at udgive sig for at være bærer af en verdensimpuls og benægter at have gjort det. Han har aabenbart glemt hvad han har skrevet paa side 184 i Livets Bog: »Da disse to Bevidsthedsfaktorer samtidig er meget fremragende udviklet, udgør samme Kategoris Væsener Jordens mest fremragende Repræsentanter i aandelig Udvikling og danner tilsammen den Zone, vi her i Livets Bog udtrykker som ”Den store Fødsels Forgaard”. Disse Væsener bliver de fundamentale Bærere af den nye Aandskultur eller Verdensimpuls.”

Da Hr. Martinus, som han fortæller os paa side 21 i sin bog, selv har gennemgaaet den ”store fødsel”, og følgelig maa antages være kommet videre end de der kun er naaet til dens forgaard, maa han altsaa være noget endnu mere end en ”fundamental Bærer” af denne verdensimpuls. Men Hvorfor saa skjule det for Det frie Blads læsere under en saa ydmyg maske? - Foran mig ligger endvidere en række vedtægter for et forbund, hvis punkt 8 indeholder følgende ord: ”Martinus er den Individualitet, der er Bæreren af den aandelige Verdens nye Indslag.” Maaske vil han indvende, at han ikke har forfattet disse vedtægter. Men han har i hvert fald tolereret dem. Man kan dog vel ikke godt fastslaa en mands, mission statutarisk uden at have spurgt ham og uden at han har givet sin tilslutning eller i alt fald har undladt at protestere. Eller er det et udslag af ”tolerance” at han ikke har protesteret? I saa fald kommer han i modstrid med det selvcitat han bragte i Det frie Blad, at han ønsker at læserens ”egne Tanker, Meninger og Synspunkter ikke paa nogen Maade, hverken nu eller i fremtiden, af samme

Bog skal blive dogmatisk bundne”. At lade en ting fastlægge i statutter (eller i en ”pagt”, som det i dette tilfælde kaldes) betyder jo netop at gøre den til dogme. Hvorfor saa ikke tilstaa offentligt hvad man tillader privat?

Forøvrigt maa jeg paatale den brug han gør af ordet tolerance, som han som forskellige andre fremmedord anvender forkert. Tolerance bestaar ikke i at anse alle meninger for lige gode og lige berettigede og at lade selv de værste taabeligheder staa uimodsagt, men i at man ikke hænger eller brænder eller paa anden maade forulemper den der fremsætter dem.

Hr. Martinus havde sikkert gjort bedre i at følge sit princip og ikke indlade sig paa nogen polemik. Og Det frie Blads spaltepads kan sikkert ogsaa anvendes bedre end til at diskutere et fænomen som dette.

Johannes Hohlenberg.

5.8 Martinus skriver sine første artikler i tidsskriftet ”OM”, 1933.

Martinus fandt nu tiden inde til at begynde at skrive artikler ved siden af sit arbejde med at skrive på 2. bind af Livets Bog. De første artikler blev trykt i et helt nyetableret tidsskrift med navnet ”O.M. Skandinavisk Blad for moderne Okkultisme”. Bladet var i A3-format og udkom med et nummer ca. hver uge.

I 1. nummer, 1. januar 1933 blev Martinus annonceret med en artikel skrevet af redaktionen af bladet, og med titlen : ”Manden fra norden? Martinus har den kosmisk-clairvoyante evne”. Her erindrer redaktør Haste læserne om Nostradamus profeti om ”Manden fra Norden”, og antyder, at Martinus måske er denne person som Nostradamus har profeteret skulle komme.

I nummer 2, den 17. januar 1933 findes Martinus 1. artikel med titlen: ”Martinus: Ved vendepunktet. I. menneskehedens skæbne. ”Intet menneske er i absolut forstand irreligiøs””.

I nummer 3, den 24. januar 1933: ”Martinus: Ved vendepunktet”.

I nummer 4, den 31. januar 1933: Martinus: ”Ved vendepunktet. 3. Menneskehedens skæbne”.

I nummer 5, den 7. februar 1933: ”Martinus: Ved

vendepunktet. 4. Menneskehedens skæbne".

I nummer 6, den 14. februar 1933: "Martinus: Ved vendepunktet. 5. Kærlighed og skæbne".

I nummer 7, den 21. februar 1933: "Martinus: Ved vendepunktet. 6. Menneskehedens skæbne".

I nummer 8, den 28. februar 1933: "Martinus: Ved vendepunktet. 7. Menneskehedens skæbne".

I nummer 9, den 7. marts 1933: "Martinus: Ved vendepunktet. 8. Menneskehedens skæbne".

I nummer 10, den 14. marts 1933: "Martinus: Ved vendepunktet. 9. Menneskehedens skæbne".

I nummer 11, den 21. marts 1933: "Martinus: Ved vendepunktet. 10. Menneskehedens skæbne".

I nummer 12, den 28. marts: "Martinus: Ved vendepunktet. 11. Menneskehedens skæbne".

Martinus skrev ikke flere artikler til dette tidsskrift. Tidsskriftet havde i øvrigt en meget kort levetid på grund af for få læsere. Det sidste nummer, nummer 45, kom på gaden den 14. november 1933, og det er aldrig senere forsøgt udgivet på ny.

5.9 Martinus begynder udgivelsen af sit eget tidsskrift "Kosmos", 1933.

Martinus holdt op med at skrive til tidsskriftet "OM" fordi han fornemmede at det var forkert for ham og hans budskab, at han skrev i tidsskrifter med blandet indhold, og kom til den konklusion at han skulle oprette sit eget tidsskrift. Denne tanke realiserede han allerede i april 1933 hvor første nummer af Martinus eget tidsskrift "Kosmos" kom på gaden.

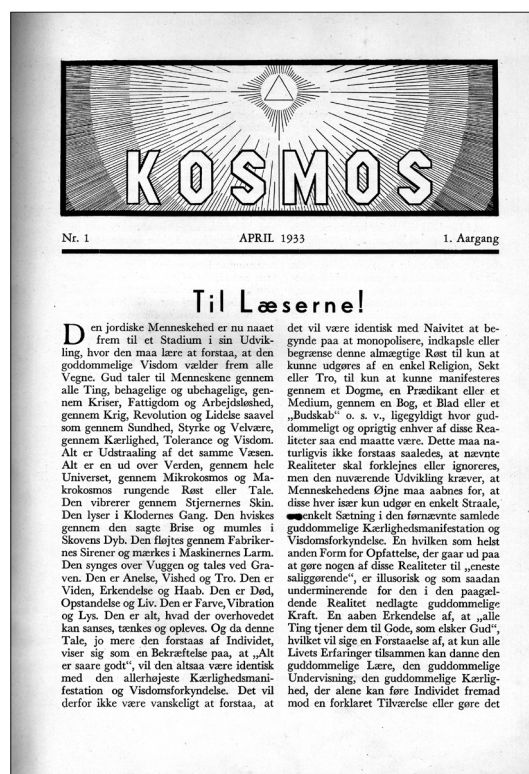
Tidsskriftet skulle udkomme med et nummer om måneden. Det blev udgivet af Livets Bogs Bureau, Joakim Larsensvej 31, Frederiksberg med Martinus som ansvarshavende redaktør. Kosmos blev i de første år trykt på Valdemar Pedersens bogtrykkeri i København. (Det var også dette bogtrykkeri der trykte 1. bind af Livets Bog der udkom i 1932). Prisen for abonnement var 1,50 kr. pr kvartal.

Det der dannede basis for udgivelsen af Kosmos var først og fremmest den store interesse for Martinus kosmologiske analyser der opstod ved læsningen af det første bind af Livets Bog der var udkommet i 1932, samt et behov for yderligere information hos de mennesker der fulgte Erik Gerner Larsson studiekredsarbejde såvel i København som i provinsen, idet de også fik lyst til at abonnere på tidsskriftet.

I den første artikel som Martinus skrev, og som fik titlen: "Til læserne!" siger Martinus, at han har indset nødvendigheden af at udgive et tidsskrift for her at kunne skrive artikler og svare på spørgsmål der kan have en bred interesse, således at svarene kommer ud til en bredere kreds end ved et brevsvær. Tidsskriftet vil også kunne kompensere for det problem, at Martinus ikke kan få tid til at holde så mange foredrag når han også skal skrive videre på "Livets Bog".

Martinus påpegede, at hans kosmiske analyser ikke måtte give anledning til sektdannelse, foreningsdannelse eller andet af den art. Martinus sagde, at det han underviser i er for alle mennesker og vil munde ud i livets evige og sluttelige generalfacit: "Alt er såre godt".

I tidsskriftet begyndte Martinus med det samme at skrive fortsatte artikler der senere blev udgivet som mindre bøger. Han lagde ud med artiklen: "Har det jordiske menneske en fri vilje", og derefter med teksten til den senere udgivne bog: "Den ideelle føde".

5.5 - Billedet viser forsiden af det første hefte af tidsskriftet Kosmos. Hefterne var på 16 sider, og havde ikke noget egentligt omslag. - e

Ud over Martinus skrev også Erik Gerner Larsson samt en del af de mennesker der stod Martinus nærmest, i bladet. Det er bemærkelsesværdigt, at Lars Larsen i de første numre af Kosmos skrev en stor fortsat artikel med titlen: "Strejflys over det seksuelle mysterium". Han skrev den under navnet: "L. P. Larsen". På dette tidspunkt havde han endnu ikke taget navneforandring til Lars Nibelvang. Det bemærkelsesværdige besår i, at det er den eneste gang han har skrevet i tidsskriftet Kosmos.

Martinus skrev flittigt i Kosmos. I 1933 skrev han følgende artikler: "Har det jordiske menneske en fri vilje?", "Fortolkning af "Livets Bog" – fortalen", "Den hellige ånd" og "Den ideelle føde" som afsluttes i 1934.

I 1934 skrev Martinus "Påske", "Omkring min fortolkning af livets store analyser" og "Bisættelse" der afsluttes i 1935.

I perioden 1935-1936-1937 skriver Martinus "Logik".

5.10 Lars Larsen tager navneforandring til Lars Nibelvang

Omkring 1933 tager Lars Larsen navneforandring til Lars Nibelvang. Lars Larsen havde oplevet adskillige forvekslinger med Erik Gerner Larsson på grund af deres næsten ens efternavne. Det var naturligvis meget uheldigt med sådanne forvekslinger, og derfor tog Lars Larsen navneforandring til Lars Nibelvang. Jeg har i teksten indtil nu brugt navnet Lars Larsen, og hvor jeg indtil nu har omtalt tekster som han har skrevet på et tidspunkt efter at han tog navneforandring har jeg skrevet Lars Nibelvang (Larsen) for at læseren ikke skulle være i tvivl. Herefter vil navnet Lars Nibelvang konsekvent blive brugt.

5.11 Martinus køber en 9 tønde land stor grund der ligger ud til vandet ved landsbyen Klint vest for Nykøbing Sjælland, 1934.

At Kosmos så dagens lys var ikke det eneste betydningsfulde der skete i 1933. Dette år blev også de første spirer til oprettelsen af Kosmos Feriebys lagt.

I juli 1933 var Martinus, Gerner Larsson og nogle af Martinus nære venner inviteret til at holde et par

ugers ferie ved Veddinge Strand i Sejro Bugten. Her opstod tanken om at det kunne være dejligt hvis man kunne oprette en lille feriekoloni, hvor man kunne samles om sommeren og fortsætte vinterens studiekredsarbejde.

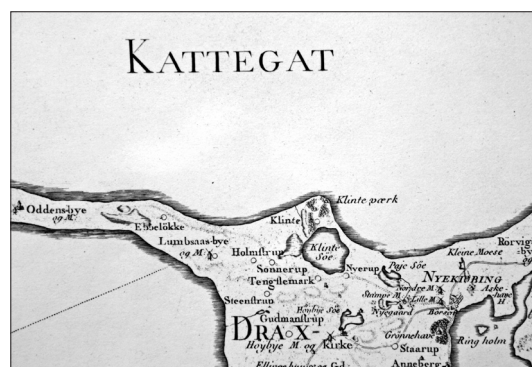
Tiden gik dog hen til maj 1934 hvor der i Berlingske Tidende blev annonceret en større strandgrund til salg. Den lå i Odsherred ved landsbyen Klint. Den var delvis beplantet, og så stor at den kunne bebygges med mindst 20 sommerhuse. Prisen var 5 øre pr kvadratalen.

I begyndelsen af juni tog Martinus, Gerner Larsson, Snedkermester Peter Fixen, sløjdlærer N Rye-Jacobsen og Alf Lundbeck op og så på grunden. Man var enig om at det var en dejlig grund, som egnede sig godt til formålet. Dagen efter kontaktede de sælgeren, og man blev enige om at mødes på grunden grundlovsdagen, den 5. juni 1934.

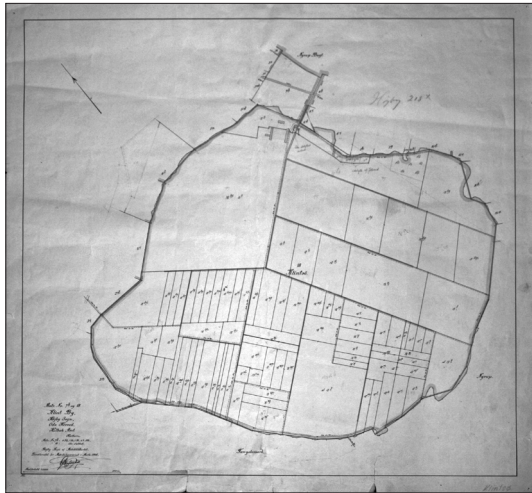
Sælgeren var Ingeniør Nybjerg fra Klint. Han ville egentlig kun have solgt en mindre del af arealet,

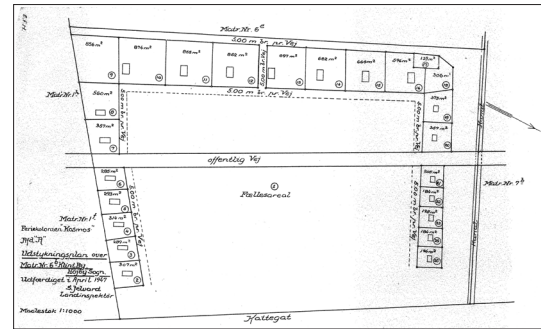
5.10 - Annoncen hvor arealet blev averteret til salg. - tb

5.11 - Det areal Martinus købte ligger mellem den udtørrede Klintsø, som man endnu kan se på dette gamle kort, og Kattegat. - e

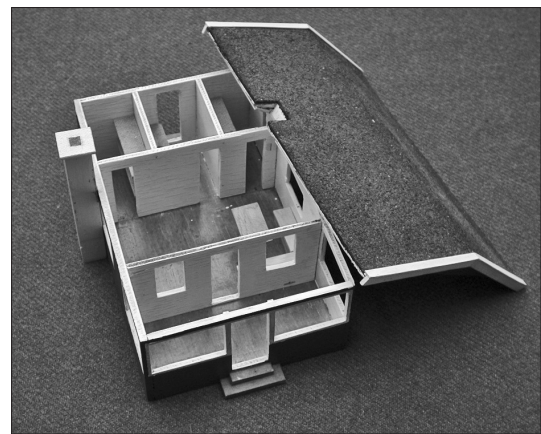
5.12 - Kortet viser den udtørrede Klintsø. Arealet som Martinus købte ligger til højre for det der vises ved den øverste firkant over søgrænsen, og mellem denne og Kattegat. - la

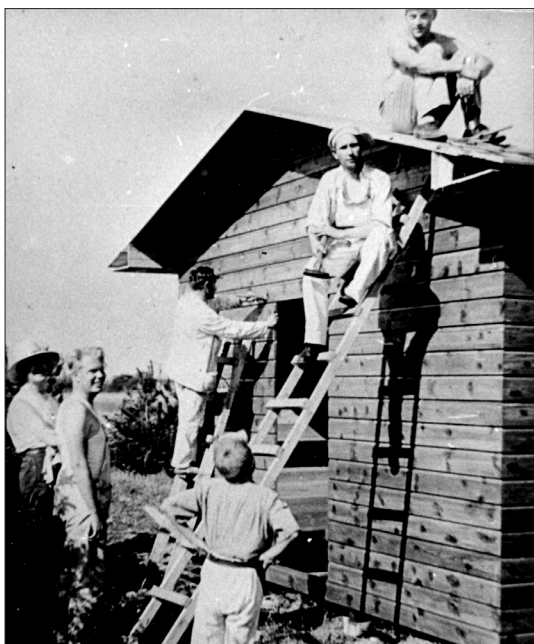
9.14 - Tegningen viser de sommerhuse der blev bygget i tre omgange. Dem der blev bygget først er de 7 huse på grundene 10 til 16. De næste huse der blev bygget var de syv i højre side ned mod vandet, og de sidste 7 er de syv der ses i venstre side på række ned mod vandet. På dette tidspunkt var der ikke udmatrikulerede grunde. Det blev de først da han udstykker grundene i 1947. - la

9.13 - Matrikelkortet fra 1916 viser det areal Martinus købte. Det er en del af det stykke hvorpå der er noteret "Solgt". - la

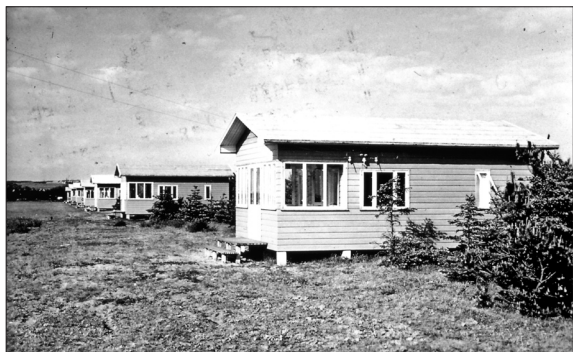
9.15 - Peter Fixen fremstillede en model af de første 7 huse som alle var ens. Modellen ses på billedet. Der var dog ikke skorsten på husene til at begynde med, men det kom der senere. - hb

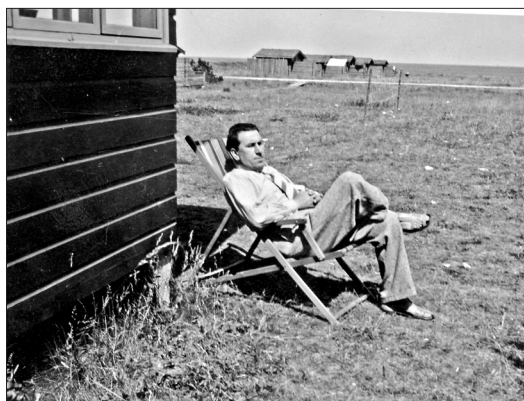
9.16 - Der bygges på husene. Det er Peter Fixens tømrersvende der arbejder. - tb

9.19 - Martinus med bredskygget hat og hund, sammen med en gruppe kursister ved stranden. - mb

9.17 - Husene er ved at være færdige. - tb

9.18 - 1938. Martinus slapper af i solen. - mi

9.20 - Der samtales og undervises i det fri, da man endnu ikke har en foredragssal. - tb

9.21 - Martinus i samtale med Erik Gerner Larsson. - tb

9.22 - Martinus og Erik Gerner Larssons kone Thora Hammerlund. - tb

men man blev enig om at købe det hele. Det kunne lade sig gøre ved at en af Martinus venner, en af dem som var med på turen (jeg ved ikke hvem af dem det var), tilbød at stille det nødvendige beløb til rådighed.

5.12 Der bygges i første omgang syv sommerhuse på grunden. 1935.

Martinus var stadig meget begejstret for grunden der var på 9 tdl. (tønde land), som lå lige ud til Kattegat. Handelen gik i orden, og man planlagde at bygge 7 sommerhuse med udsigt over Kattegat.

En snedkermester i Odense ved navn Peter Fixen, som gik ind for Martinus kosmologi, fik som opgave at forestå bygning af sommerhusene. Sommerhusene skulle bygges i træ, og hvert hus skulle indeholde soveplads til 4 personer. Husene blev bygget af to af Peter Fixens tømresvende efter Martinus tegning. De blev bygget om vinteren, og de blev indviet den 15. maj 1935. Det er de syv sommerhuse der ligger på linie lige bag det åbne område ned mod klintvej og mod vandet, parallelt med Klintvej.

At det var muligt at købe grunden og bygge husene skyldtes udelukkende velvillig økonomisk støtte fra nogle af Sagens venner. Martinus beskrev købet og sine intentioner med kolonien i februarnummeret af Kosmos 1934. Han skrev om indvielsen og udlejning af husene i Kosmos, marts 1935. Huslejen for et hus var 35 kr. pr uge eller 5 kr. pr dag. I den sidstnævnte artikel skrev Martinus, at der vil blive afholdt ugentlige studie- og spørgetimer over livets store problemer. Deltagelse var gratis, og der var ingen forpligtelse for lejerne af feriehusene til at deltage i disse aktiviteter.

Martinus fortæller, at han selv, Erik Gerner Larsson og Eriks kone Thora boede i et af husene de første 3 sæsoner, det var nr. 15, det som ligger længst væk fra kanalen. De andre huse var helt fyldt af feriegæster. Martinus erfarede at det ikke var så let at få arbejdsro til at skrive deroppe, for når han viste sig uden for huset, blev han straks omringet af feriegæster som ønskede at tale med ham. Han fik dog alligevel skrevet bogen "Logik" i denne periode. Logik trykkes afsnit for afsnit i Kosmos fra september 1935 til december 1937. Logik udgives i bogform den 1. december 1938. Bogen er på 270 sider.

9.23 - Et typisk type C hus. De var mindre end A-husene. - tb

9.24 - Emblemet ser ud som det vi ser på billedet. Det var imidlertid ikke blot emblemer der blev fremstillet. Sagens venner fik selv fremstillet forskellige smykkedele med samme udseende. Her et vedhæng og to manchetknapper. - mi

9.25 - Glade kursister samlet omkring Feriekoloniens skilt. Blandt personerne ses Helborg og Viggo Gaarde Odense, Maren Jensen og brødrene Hertz. - tb

Martinus blev hurtigt klar over, at det var nødvendigt at udvide med flere huse. Allerede i Kosmos, december 1935, skrev Martinus en lille notits om at der vil blive bygget endnu 7 huse, men kun med 2 sengepladser i hvert hus (C-husene). De 7 huse vil koste ca. 7000 kr.. Pengene tænkes fremskaffet ved et lån opdelt i låneportioner på 500 kr. Lånet forrentes med $4\frac{1}{2}\%$ p. a.. Martinus bad interesserede långivere om at melde sig.

5.13 Martinus lader fremstille et emblem der forestiller hovedsymbolet fra Livets Bog, 1935.

I Kosmos august 1935 meddelte Martinus, at han havde ladet fremstille et emblem. Emblemet forestiller hovedsymbolet fra Livets Bog. Det må ikke opfattes som et forenings- eller klubmærke. Det må kun bruges til at tilkendegive sympati for studiet af livets højeste og evige fakta, på grundlag af det af Martinus fremstillede materiale. Emblemet kostede 2 kr. Martinus havde i et par år haft i tankerne at lade et sådan emblem fremstille. Nogle havde dog ikke så stor sympati for tanken, idet det let kunne antyde en foreningsdannelse. Alf Lundbeck noterede på et tidligt tidspunkt, at han ikke var så begejstret for Martinus ide. Dette emblem inspirerede forskellige af Sagens venner til at lade fremstille forskellige smykker med samme symbol, f.eks. manchetknapper og vedhæng af forskellig art.

5.13 Feriekolonien i Klint, 1936.

I Kosmos, marts 1936, skrev Martinus, at der har været stor velvillighed med långivning til udvidelsen af feriekolonien, samt at de 7 nye huse snart står færdige, og at der er stor interesse for at leje husene.

5.14 Martinus køber endnu et lille bondehus med $\frac{1}{2}$ tønde land jord. Huset ligger lige op ad Feriekolonien, 1936.

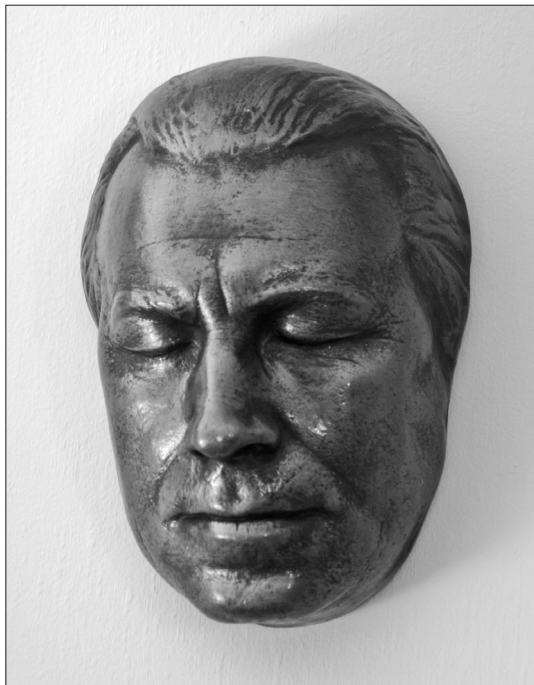
I foråret 1936 købte Martinus et lille gammelt bondehus der lå bag feriekolonien, og hvis jordtilliggende stødte direkte op til denne. Til huset hørte $\frac{1}{2}$ tønde land jord. Et billede af huset kan ses i Kosmos, juli 1936 side 110. Gerner Larsson skrev i en tilbageblikks-artikel i Kosmos, december 1940

9.26 - Bondehuset som det så ud da Martinus købte det. Det er dette hus der senere er blevet til "Svenskehuset". - tb

side 185-191 med titlen: "Fra 1930 til 1941" at huset blev totalrenoveret af en gruppe studiekredsdeltagere fra København med sløjdlærer N. Rye-Jacobsen i spidsen. De ændrede huset i sommeren 1936, fra at være et eldorado for rotter og mus til at være det dejligste lille bondehus.

5.15 Erik Gerner Larsson får fremstillet Martinus livsmaske, 1936.

9.27 - Martinus livsmaske fremstillet af tandlæge Palle Ivert. Martinus er her 45 år. - e

Den 3/5 1936 tog Erik Gerner Larsson et aftryk af Martinus ansigt (Martinus livsmaske), og fik fremstillet masken i Stenpatina og i imiteret bronze (det var reelt tandlæge Palle Ivert der tog dette aftryk. Palle Ivert fremstillede maske af såvel Martinus som Erik Gerner Larsson og Inger Gaarde. Et sæt masker opbevares i magasinet på Frederiksborg slots museum (meddelt mig af Tage Buch)). Maskerne blev tilbudt til salg ved udsendelse af en lille folder der på den ene side viste et billede af livsmasken, og på den anden side havde teksten:

Hosstående Livsmaske af Martinus, udført dels i imiteret, antik Stenpatina og dels i imiteret Bronze, kan, for en Pris af Kr. 15,- plus Porto, faas ved skriftlig Henvendelse til

Erik Gerner Larsson
Apolløvej 29 A. Vanløse.

5.16 Martinus tegner et flag som han kalder "Den hellige ånds symbol", 1936.

I begyndelsen af 1936 begyndte Martinus at tegne et flag som han ved flaghejsningen kaldte "Den hellige ånds symbol" og "Den matematiske formel for den guddommelige verdensplan". Martinus indsendte en skriftlig ansøgning til statsministeriet om tilladelse til at benytte flaget. Han fik afslag, men tog derefter selv til statsministeriet for at få en forklaring. Dette medførte, at han kort efter fik skriftlig tilladelse til at benytte flaget. En betingelse var dog at der skulle stå bogstaver på flaget så det ikke kunne forveksles med et nationalflag. Martinus siger at flaget så blev udformet med bogstaverne LB for "Livets Bog". Det var første gang at statsministeriet havde givet en speciel skriftlig tilladelse til at flage med et andet flag end det danske flag. Flaget blev fremstillet på en flagfabrik.

Martinus afslørede allerede flagets udseende ved sit foredrag på Borups højskole den 16. marts 1936, for på den måde at invitere tilhørerne til at komme og overvære flaghejsningen. Denne skulle foregå på Kosmos Feriekoloni i pinsen 1936.

Det var en gruppe af studiekredsdeltagere fra Amager der havde bekostet fremstillingen af flaget, og de havde også foræret feriekolonien en meget smuk flagstang, opsat på friarealet mellem sommerhusene og Klintvej. Flagstangen findes stadig på dette sted, og bærer hver sommer Sagens flag.

9.28 - Den 31. maj 1936. Festdagen hvor flaget hejses for første gang.

I baggrunden ses rækken af C-huse, og ud mod højre ses strandlinien. - tb

5.17 Flaget hejses på Kosmos Feriekoloni, 1936.

Den 31. maj 1936 kl. 12 blev flaget hejst på Kosmos feriekoloni i overværelse af omkring 100 mennesker. Martinus hejste selv flaget og holdt en tale til de fremmødte. Martinus følte det som en stor mærkedag i åndsarbejdets historie.

Jeg skal ikke her beskrive højtideligheden yderligere og heller ikke gennemgå flagets symbolske værdi. Interesserede kan læse om begge dele i Kosmos 1936, hefte 6 side 86 – 90.

I august 1936 vinterlukkede feriekolonien efter sin 2. sæson. I augustnummeret af Kosmos skrev Martinus glad om sæsonens forløb, og meddelte, at man var ved at købe endnu 5½ tønde land så der kan oprettes et gartneri til at forsyne koloniens gæster med grønsager til brug i den vegetariske kost som er obligatorisk for de gæster der bor på kolonien.

9.29 - Der indgås aftale med en vognmand, så gæster kan blive transporteret direkte fra København til Kosmos Feriekoloni og retur på aftalte tidspunkter. Her, i Påsken. - c

5.18 Martinus og Erik Gerner Larsson med familie bor nu om sommeren i Klint og om vinteren i København.. 1936.

Martinus og Gerner Larsson havde nu indrettet en turnus for vinter- og sommersæsonen således, at de i sommersæsonen boede på Kosmos Feriekoloni, hvor de holdt nogle foredrag, og afholdt studiekreds for gæsterne. Det var dog en noget begrænset aktivitet på dette tidspunkt, idet der ikke fandtes noget stort lokale der kunne benyttes til foredragssal. Fællesaktiviteterne kunne derfor kun foregå i godt vejr, da de måtte afholdes under åben himmel.

Om vinteren boede Martinus og Gerner Larsson i København, hvor Martinus holdt en foredragsrække på Borups højskole samt skrev artikler og fortsatte arbejdet på 2. bind af Livets bog. Gerner Larsson kørte studiekreds i den lille sal på Borups højskole. Herudover holdt begge nogle foredrag i provinsen, hvor Gerner Larsson også kørte studiekredse. Gerner Larsson arbejdede intensivt på at få fremstillet et specielt tilpasset skriftligt grundmateriale til disse studiekredse.

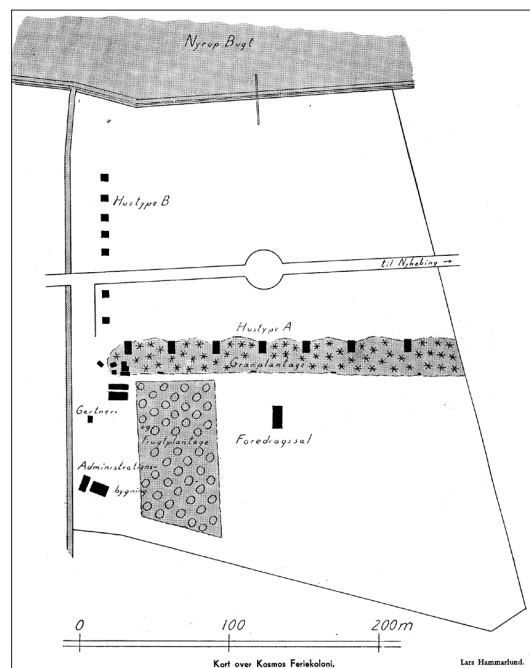
5.19 Martinus knytter Mogens Munch til sit arbejde som sekretær. 1936

I Kosmos, september 1936, Skrev Martinus at han havde knyttet en ny medarbejder til sig. Medarbejderen hed Mogens Munch. Mogens Munch stiftede bekendtskab med Martinus kosmiske analyser som 17-årig. Han var i 1936 23 år og stud. Polyt. (Han fik sin eksamen som civilingeniør i 1938). Det var Martinus plan, at Munch i begyndelsen skulle deltage som underviser for begynderholdet i Gerner Larsson studiekredsvirksomhed i København.

Studiekredsarbejdet i provinsen var blevet ret omfattende. Der var studiekredse i Århus, Ålborg, Randers, Odense og Roskilde. På dette tidspunkt var det Gerner Larsson der alene rejser rundt fra den ene studiekreds til den anden, foruden at han også delvis passede studiekredsen i København. Det er derfor klart, at der var et udtalt behov for en hjælper.

5.20 Martinus køber ekstra 5½ tønde land jord til Feriekolonien, og der bygges en foredragssal, 1937.

I Kosmos, april 1937, gøres der opmærksom på at man har købt et ekstra stykke jord ved feriekolonien på 5½ tønde land, og at man er i gang med at bygge en foredragssal og anlægge et gartneri. I Kosmos, maj 1937, meddeltes det, at foredragssalen var færdig og den blev indviet den 16. maj. Salen var bygget i træ og var 6 x 13 m. med 140 siddepladser. Den var opført af frivillige hjælpere under ledelse af sløjdlærer N. Rye-Jacobsen. Arbejdet blev påbegyndt Store bededag og afsluttet Kristi Himmelfartsdag. Indvielsen fandt sted søndag den 16. maj, pinsedag, 1937 for en fyldt sal. Et referat fra indvielsen med Martinus tale er trykt i Kosmos maj 1937 side 56 og er et godt udtryk for Martinus intension med Feriekolonien. Teksten gengives herunder:

9.30 - Tegning fra Kosmos 1937, der viser det stykke jord der købes. Det er det stykke som strækker sig fra bagsiden af A-husene og ned til Fyrrebakkevej, i koloniens fulde bredde. Tegningen viser også hvor foredragssalen bygges og hvor der anlægges gartneri. Nyrup bugt er det mørke område øverst i billedet. - e

9.31 - Der arbejdes energisk på bygning af den 1. foredragssal. - tb

9.32 - Martinus inspicerer byggeriet. - tb

9.33 - Nu skal der gøres noget ved det indre. - tb

Fra Kosmos Feriekoloni.

Fra Indvielsen af Foredragssalen

Som omtalt i sidste Nummer af Bladet, var

der en Foredragssal under Opførelse paa Kolonien. Da Arbejdet først blev paabegyndt Store Bededag, og fremdeles skulde være Fritidsarbejde; idet enhver af Deltagerne jo havde deres daglige ordinære Beskæftigelse at passe, var der et Tidspunkt, hvor det var lidt spændende, om man nu ogsaa virkelig kunde naa at faa Huset færdig til Pinsen, til Hvilken Tid dets Indvielse jo var annonceret. Men skønt der saaledes faktisk kun var Store Bededag og Kristi Himmelfartsdag og de mellemliggende Lørdageftermiddage og Søndage til at udføre Arbejdet i, blev Huset alligevel færdigt til den fastsatte Tid.

Med Undtagelse af selve Skelettet, Spær og Bjælker o. l., der er tilpasset af professionel Tømrer, er Huset helt opført af Amatører som Fritidsarbejde. Og hvad der er af endnu større og mere glædelig Betydning, er dette, at det er Gratisarbejde. Uden denne store Støtte vilde det have været svært vanskeligt at have faaet saa stort og kostbart et Hus opført paa det nuværende Tidspunkt. Men nu staar det der altsaa. Og i Kraft af denne store Hjælpsomhed og Velvilje jeg fra saa mange Sider har mødt, saavel fra kvindelige som mandlige Venner af Sagen, er det blevet et virkeligt Kærlighedens Tempel, selv om det naturligvis ikke kan og skal være noget Tempel i almindelig Forstand.

Vi har nu faaet et Hus, i hvilket vi kan komme i Kontakt med Koloniens Gæster og de i Kontakt med os. Medens vi i de to tidligere Sæsoner ikke har haft noget Sted, hvor vi paa behørig Maade kunde samles og drøfte de højeste Problemer og Emner, som ligger os alle saa dybt paa Sinde, og som jo er den dybeste Aarsag og Anledning til vor Sammenkomst, og til at vi har lært hverandre at kende, saa har vi nu en rigtig dejlig og hyggelig Sal med Talerstol, Lysbilledinstallation og Radioforstærkeranlæg og rigeligt med udmærkede Siddepladser.

Naar Salen dertil har en udmærket Akustik, er holdt i lyse Sommerfarver : grønne Bænke og Dørindfatninger, Vægge og Loft i lette gule; men gennemsigtige Farver, saa Træets naturlige Konturer skinner igennem, og Salen

9.34 - Foredragssalen er nu færdigbygget.. - tb

9.35 - Foredragssalen er taget i brug.
Læg mærke til Martinus store lysbilledapparat
beregnet til glasplader. - tb

yderligere kan opvarmes underkølige Perioder, er der hermed, uden nogen Form for Luksus eller Ødselhed, skabt en velsignelsesrig Basis for og lykkelig Ramme om et guddommeligt Møde mellem Aandsvidenskab og Aandsforskere, en behagelig Samlingssal for ligesindede interesserede i den højeste Viden, en første Skole for den højeste sjælelige Uddannelse, og hvorfra Eksamensbeviset ikke er et maskinskrevet, professorundertegnet Papirdokument, men derimod er en igennem Hjerter og Hjerne altgennemlysende kosmisk Intellektualitet, hvis ydre Kendetegn er Solskin i Øjet, Mildhed i Væsen, Harmoni i Omgivelser, en urokkelig Glæde ved Livet, hvis indre Fundament ikke alene er en følelsesmæssig, men ogsaa er naaet at blive en forstandsmæssig Viden om Udødelighed, om den guddommelige Verdensplan, om et evigt uudsletteligt Forsyn, om en evig, ikke i Materie begrænset fysisk kropslig Skikkelse,

men udelukkende i Aand og Sandhed, i Mentalitet og Bevidsthed fremtrædende Alfader, der ved sin blotte Eksistens gør alle levende Væsners højeste Identitet til "Gudesønner".

Det er Detaljerne i den Atmosfære, den ny kosmiske Verdensimpuls efterlader sig. Det er Verdensgenløsningens Maal, Væsen og Fodspor. Og det er for at gøre dette Maal, Væsen og Fodspor synlige paa Kolonien, at vi nu har faaet et Foredragshus. Det er ikke noget Salomons Tempel, det er ikke nogen Kirke eller Katedral, det er ikke noget Marmorpalads, det er ikke bygget for ceremoniel Udfoldelse, Sakramentbetjening eller anden Form for stemningsstimulerende Følelsesnydelse, som var Verdensgenløsningens tidligere Faser og Kendetegn.

Men dette udelukker ikke, at der kan siges de samme høje Ting, de samme store Livsfacitter, som igennem Tiderne er blevet

9.36 - Martinus taler i den nye foredragssal
fra talerstolen hvor facaden
er fremstillet af kasteskaffer. - tb

9.37 - Foran foredragssalens indgang ser vi fra venstre den nyligt ankomne Harald Isenstein som var jøde og flygtede til Danmark fra Tyskland, Martinus, Jens Cavling og forrest Mogens Munch som Martinus netop har knyttede til Sagen i 1936 (billedet er fra 1938). - tb

uddelt som kosmisk Næring for Masserne. Tværtimod, de samme store Livsfacitter, den samme store Sandhed skal ogsaa lyde fra Talerstolen i dette Hus, men ikke i Form af Følelæssuggestion, men derimod i Form af Forstandsstimulering.

Vort Hus er en Skole for kosmisk Uddannelse af Hjernen og bliver saaledes den første i sin Slags, bliver den første af en lang Række saadanne Skoler, der ned gennem Tiderne vil blive bygget til Befordring af kosmisk Udvikling af Forstanden, hvilke Skoler paa denne Maade vil komme til at afløse de gængse Kirker og Templer for religiøs Kultus.

Med den kosmiske Videns Indlemmelse i den fysiske Forstand overflødiggøres de kirkelige Ceremonier og religiøse Foreteelser, idet Væsenerne da kommer til at føle hele Naturen som Guds eneste virkelige og sande Tempel, og alle Foreteelser, alle Oplevelser, Modgang saavel som Medgang, som den eneste virkelige og sande „Prædiken”. Med kosmisk Udvikling af den fysiske Forstand bliver Livet levende, bliver til Guds Røst, og Gud bliver Væsenets eneste absolut sande „Præst”, „Lærer” og „Vejleder”, og igennem hvilken det oplever det store Facit „Alt er saare godt”.

Og det er denne Retning for Udvikling af Mentalitet, der nu repræsenterer Verdensgenløsningen. Og det er jo i særlig Grad for at føre dennes Velsignelse ind paa Kolonien, at Foredragssalen er blevet til. Og nu er der altsaa paa Kolonien skabt alle mulige Betingelser for Skabelsen af et lykkeligt Samvær af aandsbeslægtede Væsener. Naturen her er vidunderlig smuk, vist noget af det skønneste i Danmark og hundrede Procent nervestyrkende, selve Kolonien stor og rummelig, Husene praktiske og billige, og Gæsterne Sagens Venner.

Det afhænger nu udelukkende af Gæsterne selv, hvorledes Stemningen og Atmosfæren skal blive. Men ved Hjælp af Foredrag og Spørgetimer i vor ny Samlingssal skulde vi nu have Mulighed for stadig at gøre levende, hvad det er, der kan gøre et Samvær mellem mange Mennesker lykkeligt, saaledes at alle Bilyde og Disharmonier, al Utilfredshed og Indignation er fjernede.

Jeg haaber, vi gennem disse forøgede Samvær i Aandsforskningen maa faa Adgang til at gøre begribeligt for alle, hvor nødvendigt det er kun at beskæftige sig med de lyse og gode Sider ved dem, man skal være sammen med, og saa overlade andre mindre heldige Anlæg hos dem til Forsynet selv, og at Vejen hertil i stor Udstrækning aabnes i samme Grad, som man kommer bort fra den urgamle Tilbøjelighed, der endnu i stor Udstrækning gør sig gældende hos de fleste, nemlig den, at være alt for let til at anse sig selv for „Martyr”.

I Følge den guddommelige Verdensplan kan absolut ingen i sin dybeste Analyse være „Martyr” og intet være et „Martyrium”. Al Oplevelse, Modgang saavel som Medgang, er jo i Følge den samme Plan i deres dybeste Analyser Konsekvenser af egne, i tidligere Livsperioder udløste Manifestationer eller Handlinger.

Med Forstaaelsen af dette letter al trykkende mental Taage, og Væsenernes eget klare Solskin kommer til at lyse fra alle Øjne, kommer til at varme fra ethvert Væsen. Og

Sammenkomsten bliver en By af Sole.

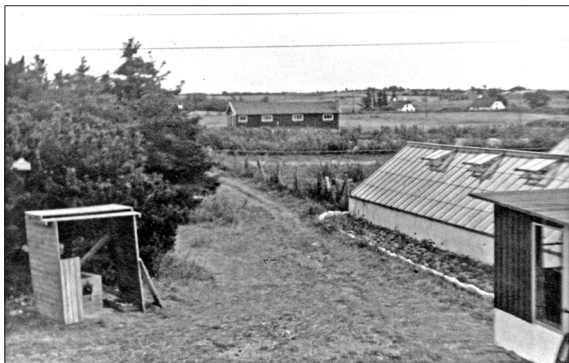
Jeg vil gerne hermed slutte med endnu engang at udtrykke min hjerteligste Tak til alle Venner af Sagen, der kærligt ofrede deres Fritid til Fordel for Opførelsen af Foredragssalen. Og ligeledes min allerbedste Tak til alle, der paa anden Maade har vist mig Hjertelighed, og i Kraft af hvilken Tingene saa smukt har kunnet blive til Virkelighed. Ligeledes maa jeg ogsaa udtrykke min Glæde og Tak for den store og hjertelige Tilslutning til Indvielsen i Pinsen. Jeg følte det som et lyst Varsel, der lovede godt for Fremtiden, da jeg saa den fyldte Sal ved min Indtræden paa Talerstolen. Det er mit Haab og Ønske, at vi alle i den Sommer, der kommer, skal faa mange lyse og lykkelige Timer sammen i Arbejdet for Udviklingen af den store Fred paa jorden.

Martinus.

Gartneriet blev ogsaa oprettet ved bygning af drivhus, udlægning af mistbænkevinduer og plantning af frugttræer. Dette arbejde var færdigt og arealet beplantet i slutningen af april. Gerner Larsson var jo uddannet gartner, så ledelsen af gartneriet blev i første omgang lagt i hans hænder.

5.21 Martinus køber Villa Rosenberg til Feriekolonien, 1938.

I sommersæsonen holdt Martinus foredrag i den nye sal 2 gange om ugen. I Kosmos, august 1937, skrev Martinus glad om sommersæsonens forløb i feriekolonien, og fortalte at man havde foretaget endnu en udvidelse, ved at købe endnu et lille hus

9.38 - Gartneriet med foredragssalen i baggrunden. - bz

9.39 - Der var mange der med glæde hjalp Erik Gerner Larsson i gartneriet, her ved mistbænkene. - tb

9.40 - Erik Gerner Larsson og ? i drivhusene. - tb

9.41 - Villa Rosenberg i 1939 set fra strandsiden.
Huset er senere blevet ombygget i flere
omgange. - tb

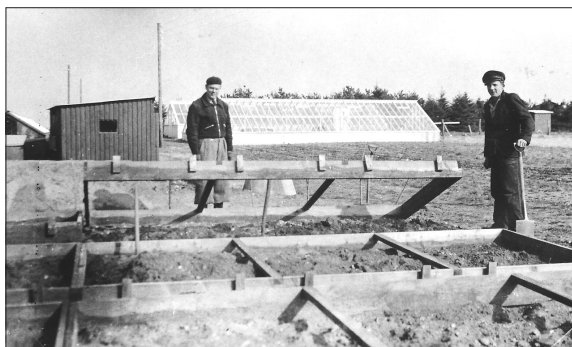
9.42 - Villa Rosenberg set fra indkørselen
(vejsiden). Her er der ikke sket store ændringer;
men bygningen til højre, der er et udhus, er senere
bygget om til beboelse. Det var her Martinus boede
da Gerner Larsson med familie boede
selve hovedhuset til venstre. Fra venstre ses Kate
Christensen (gift Nisdam), hendes far Skomager
Julius Christensen og lampeskærmsfabrikant
Robert Petersen - kn

9.43 - Martinus overtog sammen med huset en
stor del af inventaret fordi Holger Rosenberg der
var globetrotte og forfatter ikke ønskede at tage det
med sig. Martinus overtog bl. m. andet den bred-
skyggede hat som han her har på. Han brugte den
hver sommer i flere år. - hb

9.44 - Holger Rosengerg efterlod også denne båd
fremstillet af en udhulet træstamme.
Den ligger her foran Feriekoloniens badebro
som blev bygget allerede det første år hvor
Feriekolonien blev taget i brug. - tb

9.45 - Der gøres klar til såning og plantning i gartneriet så man kan levere grøntsager til kursisterne. - tb

9.46 - Erik Gerner Larsson har travlt i gartneriet i Kosmos Feriekoloni. - c

9.47 - Erik Gerner Larsson. - kn

der er nabo til kolonien i østlig retning. Det havde tilhørt Journalisten Holger Rosenberg. Dette skulle tjene som administrationsbygning, og bolig for Martinus i sæsonen. Det fik navnet Villa Rosenberg. Huset ligger mellem Klintvej og vandet, tæt op til Klintvej.

Det var af stor betydning for Martinus at han kunne flytte til det nyindkøbte hus, da det var meget svært for ham at få fred til at arbejde med at skrive på sin kosmologi når han boede midt mellem gæsterne. Den nye bolig ville give mulighed for mere arbejdsro. Villa Rosenberg blev endelig overtaget i foråret 1938. Den tidligere ejer var meget interesseret i Martinus kosmiske analyser, og solgte huset med alt bohavede, sengetøj, spisestel, bestik og meget andet, til en meget favorabel pris. Det var lige til at flytte ind i.

9.48 - Der købes mælk ved den hestetrukne mælkevogn der kommer forbi feriekolonien en gang om dagen. - hm

9.49 - Når Martinus gik rundt i Feriekolonien samledes der altid mennesker omkring han, og det blev ofte til en lille improviseret spørgetime. Her ved stranden hvor Martinus sidder i midten af gruppen med sin bredskyggede hat på hovedet. - vm

5.22 Erik Gerner Larsson arbejder med opbygning af gartneriet, så det kan levere grøntsager til Koloniens gæster, 1938.

I Kosmos, maj 1938, fortalte Martinus om alt forarbejdet ved feriekoloniens start. I særdeleshed havde Gerner Larsson travlt med gartneriet, med henblik på at der kunne blive tilstrækkeligt med grøntsager til gæsterne sommeren igennem. Martinus fortalte også, at der var blevet bygget endnu 2 drivhuse og et meget stort vandbassin. Sommersæsonen 1938 forløb planmæssigt. Alt var nu kommet i en mere fast gænge. Martinus skrev glad og tilfreds en kort notits ved sæsonens slutning.

5.23 Martinus første bil. 1938.

I 1938 fik Martinus foræret en god brugt Chevrolet af en af sine venner. Han følte at han havde meget brug for den. Han kunne nu meget lettere komme frem og tilbage mellem København og Feriekolonien. Martinus havde ikke kørekort, men tog det, og bestod køreprøven uden besvær. Han siger selv: ”Det klarede jeg nemt”. Han fik dog ikke glæde af bilen så længe, idet krigen snart satte en stopper for kørsel i egen bil.

5.24 Vintersæsonen 1938/39. Arbejdet med foredrag og studiekredse.

Vintersæsonen 1938 i København med foredrag og studiekredse skulle nu til at køre igen. Der var nu også oprettet studiekredse i Horsens, Vejle og Esbjerg. Med den kraftige udvidelse af studiekredsaktiviteten, sammenfaldende med at Mogens Munch aftjente sin værnepligt i en militærnægterlejr, blev det nødvendigt at inddrage kontorchef Nikolaj Christensen, overassistent Henrik Voss og fru Thora Gerner Larsson i lærerstaben ved studiekredsene. De to mænd havde i flere år studeret Martinus kosmologi (Kosmos, august 1938 side 94-96).

5.25 Der oprettes en studiekreds på Langeland på Helmer Fogedgaards foranledning, 1938.

Helmer Fogedgaard i Rudkøbing på Langeland (den senere redaktør af tidsskriftet Okkultisten) blev meget interesseret i Martinus kosmologi da han læste de første artikler som Martinus skrev i tidsskriftet ”OM”. Han forsøgte nu at få oprettet en studiekreds i Rudkøbing idet der var flere mennesker dernede, en del af dem teosoffer, der var interesserede i at studere Martinus analyser nærmere. Nedenfor gengives den brevveksling der var mellem Helmer Fogedgaard og Martinus og Erik Gerner Larsson. Jeg er dog kun i besiddelse af de breve som Helmer Fogedgaard modtog, jeg har ikke brevene som Helmer Fogedgaard skrev, hvorved vores indsigt naturligvis bliver ensidig. Jeg tror imidlertid ikke det betyder noget, da det er brevene fra Martinus og Gerner Larsson der er de vigtigste. Disse breve afspejler hvad der har stået i brevene fra Helmer Fogedgaard. Brevvekslingen giver også et lille øjebliksbillede af tiden.

København F den 18-2-1938

Kære Hr. Helmer Fogedgaard!

Idet jeg takker for Deres Brev og for Bladene, som allerede er afgaaet til indbinding, vil jeg gerne lige berøre Deres Spørgsmaal om Studiekredsarbejde i Svendborg. Sagen er nemlig den, at Mogens Munch har en Aften ledig hveranden Uge og den kunde han evt. godt tænke sig at anvende i Svendborg. Jeg har drøftet Sagen med ham og vi er blevet enige om, at dersom De og Deres Venner dernede tør løbe den Risiko at garantere ham Kr.15,- vil han gerne komme.

Jeg indrømmer at det ser meget prosaisk ud at stille dette Krav, men da ingen af os er velstillede, og især slet ikke ham, som netop nu er begyndt og i Realiteten maa arbejde omtrent gratis, vil det at tage derned for ham selv kunne komme til at betyde et Underskud, som han selv maatte dække, og det kan han ikke. Ovennævnte Beløb dækker sandsynligvis Rejsen fra Nyborg og retur + Værelse, lidt Mad og lokale, saa De forstaar at Kravet ikke er stillet af nogen som helst

Form for Uvillighed eller Uvenlighed.
 Dersom De vil lade mig faa et Par Ord
 angaaende denne Sag, kunne der maaske
 blive tale om et Par Foredrag inden denne
 Sæson er Slut.

Med kærlig Hilsen!

Deres Erik Gerner Larsson

P.S. Tak for de tilsendte Pjecer, som var meget
 interessante - tillykke med dem!
 Efter Gennemlæsningen af vedlagte Brev,
 som blev til i en Hast, da jeg staar og har
 meget travlt, ser jeg, at det rummer en
 Mulighed for Misforstaaelse. Vi plejer overalt
 at faa 1. Kr. af hver Studiedeltager pr. Gang,
 men da der vel næppe vil komme nok til at
 dække Udgifterne med det samme, er det at
 jeg ønsker den omtalte lille Garantikapital
 sikret, for at Munch dog ikke skal komme til
 at betale for at faa lov til at holde Foredrag
 for de brave Langelændere og evt. gode
 Svendborgensere.

Helmer Fogedgaard svarer omgående på Erik
 Gerner Larssons brev, og Gerner Larsson skriver
 igen til Helmer den 21/2 1938.

København F den 21-2-38

Kære Helmer Fogedgaard!

Hjertelig Tak for det omgaaende Svar! Jeg
 naaede lige at faa talt med Mogens Munch om
 det nu til Morgen, inden han rejste til Esbjerg,
 og vi blev enige om, at han saa kommer til
 Rudkøbing paa næste Torsdag (d. 3/3). Om
 hans Ankomst skal De høre nærmere, vi
 kunde nemlig ikke i en Fart regne Ruten ud,
 da Baaden til Rudkøbing ikke stod i D.S.B.s
 Køreplan, men han tager nok Lyntoget fra
 Aalborg til Korsør og derfra med Baad til
 Rudkøbing, men som sagt: derom senere!
 Naar jeg i Brevet nævnede den omtalte Sum
 kære Helmer Fogedgaard, saa var det, som jeg
 skrev, at Munch ikke har Raad til selv at betale
 Turen. Han overtog jo nu i denne Maaned
 mine gamle Hold oppe i Aarhus, Randers

og Aalborg, og Indtægten derfra dækker
 lige hans samlede Udgifter i Maaneden, saa
 De forstaar, at noget overskudsgivende Job
 er det ikke han er gaaet ind til. Imidlertid,
 forstaaende Mennesker har hidtil hjulpet mig
 igennem, og det kommer sikkert efterhaanden
 til at gaa ham ligesaa, - Vi kan ikke andet end
 give vor Arbejdskraft, saa maa Forsynet klare
 Resten, - hvad det dog ogsaa altid har gjort!
 At det til at begynde med foregaar rent privat
 er udmærket, saa løser Resten sig af sig selv,
 efterhaanden som det gror til. Vil De lade
 mig vide, om De vil tage Dem af ham i første
 Omgang, eller hvordan?
 Endnu en Gang Tak for Deres Brev, som vi
 var glade for, - jeg tror rent privat, at De og
 Munch vil faa det godt sammen! - og med en
 hjertelig Hilsen i Hast - Deres hengivne

Erik Gerner Larsson

Arrangementet er nu faldet på plads og Gerner
 Larsson skriver den 28/2 1938 til Helmer for at
 oplyse om detaljerne.

Den 28 - 2 - 38.

Kære Hr. Helmer Fogedgaard!

Tak for Deres sidste Brev! Mogens Munch
 kommer saa til Rudkøbing Torsdag. Dersom
 De ikke hører nærmere, fra ham selv, kan jeg
 meddele Dem, at han via Odense Svendborg
 er i Rudkøbing Kl. 17,55. Paa alles Vegne
 haaber jeg saa, at De maa faa en god Aften,
 og at den maa blive Indledningen til et intimt
 Samarbejde, der jo i Aarenes Løb ikke kan
 andet end sætte god frugt. Personligt ved jeg,
 at De i Mogens Munch vil faa en prægtig
 lærer, der har maattet ofre meget for at kunne
 følge den Hjertets Stemme, der bød ham at
 følge Martinus. Ingen kommer i dag, om
 nogen Sinde, til en højere Viden uden at
 opfylde Forsynets Krav, der i forholdet til den
 Familiekreds man er vokset op i, hændelsesvis
 kan været ret strenge at honorere. Kan De
 være med til, - dette beder jeg Dem lade være
 en Sag mellem Dem og mig personlig - at give

Munch en lille økonomisk Haandsrækning i hans Slid, ja da vil De i hvert Tilfælde have den indre Glæde at vide, at De har gjort hvad De kunne for at lette ham Besværet. Dette skriver jeg ikke for at være Paatrængende, men jeg kender Munch nok til at vide, at han aldrig overfor nogen vil blot antyde at han trænger til et kammeratligt Nap. Herovre fra gør vi hvad vi kan for ham, men vore Evner er endnu paa det Punkt meget begrænsede – desværre!

Med mine kærligste Ønsker for den nye Rudkøbingkreds, forbliver jeg Deres hengivne

Erik Gerner Larsson

Dette er begyndelsen til oprettelse af en studiekreds i Rudkøbing hvor også Martinus kom og holdt foredrag.

Helmer Fogedgaard og nogle af hans venner vil også gerne deltage i sommerkurserne på Feriekolonien i Klint, og har bestilt plads i Feriekolonien.

Kosmos Feriekoloni d. 8. August 1938.

Kære Hr. Helmer Fogedgaard!

Tak for Deres venlige Breve. De og Deres venner skal være hjertelig velkommen d. 14. ds. Der er Foredrag Kl. 11 nævnte Dag. Der vil blive stillet to smaa Huse til Raadighed for Dem og Deres Venner. Disse Huse faar De saa til samme Pris som to Værelser. Og vi haaber saa for øvrigt at det skal blive en god Tur for Dem og, at De maa faa Glæde af Opholdet her.

Med kærlig Hilsen fra os alle her paa Villa Rosenberg.

Martinus.

I næsten alle årene 1938 – 1950 deltager Helmer Fogedgaard, og andre fra Langeland og Sydfyn, i sommerkurser i Klint

5.26 Martinus begynder at udgive 2. bind af Livets Bog som tillæg til tidsskriftet Kosmos, 1938.

I Kosmos, november 1938, meddelte Martinus at 2. bind af Livets Bog ville udkomme som et tillæg til tidsskriftet Kosmos med 16 sider tillæg til hvert Kosmoshefte begyndende med hefte 1 1939.

5.27 Martinus går stærkt ind for esperanto, og Kosmos kommer, i en kortere periode, til at indeholde artikler på dette sprog, 1939.

Med januarnummeret af Kosmos 1939 hvor Martinus begyndte at udsende 16 sider af 2. bind af Livets Bog som et tillæg til hvert hefte, begyndte også et andet nyt tiltag, idet der nu skrives nogle artikler på sproget esperanto i bladet.

Esperanto er et kunstsprog som siges at være meget let at lære på grund af dets systematiske opbygning. Det blev udviklet af en polsk læge L. Zamenhof der levede i årene 1859 til 1917. Martinus gik stærkt ind for brugen af dette sprog som en let tilgængelig vej for international udbredelse af sine bøger. Martinus mener at esperanto efterhånden vil blive meget benyttet. Denne opfattelse fastholdt Martinus i hvert fald gennem en længere årrække, men indtil nu (2004) er engelsk stadig dominerende i den industrialiserede verden, og esperanto er ikke særlig udbredt, men måske vil det ændre sig.

Artikler på sproget esperanto i Kosmos fik dog ikke lang levetid. Martinus meddelte i maj-nummeret at man ophørte med at skrive artikler på esperanto da det nu (hvor tyskerne har besat Danmark) ikke længere var muligt at sende tidsskriftet Kosmos til udlandet.

5.28 Dansk Folkeferie lejer Feriekolonien i for- og efter-sæson, 1939.

Arbejdet i Kosmos feriekoloni forløb planmæssigt, men som noget nyt, har Martinus i sæsonen 1939, til en meget billig pris, tilbudt Dansk Folkeferie at stille nogle af feriehusene til rådighed for mindrebemidlede familier, og særlig enligstillede kvinder med børn. Gæster fra Dansk Folkeferie kunne dog kun få ophold i kolonien i perioderne 15. maj til 24. juni og 2. august til sidst i september.

5,29 Hovedsymbolet "Det treenige princip" males efter Martinus ønske på foredragssalens endevæg, 1939.

I sommeren 1938 udtalte Martinus, at han gerne ville have malet hovedsymbolet "Det treenige princip" på endevæggen i foredragssalen på feriekolonien. Dette resulterede i at teatermaler Rudolf Carlsson fra det kongelige teater, som var meget interesseret i Martinus arbejde, tilbød at udføre arbejdet uden at det skulle koste noget. Han udførte arbejdet, og det blev færdig tidligt i foråret 1939. Symbolet blev højtideligt indviet første pinsedag 1939 kl. 11. Indvielsen omtales i Kosmos, juni 1939.

Da foredragssalens senere blev erstattet af foredragssal nummer 2 blev symbolet nedtaget, opbevaret og senere sat op i foyeren i Martinusinstituttet på Mariendalsvej på Frederikaberg.

9.50 - Billedet viser hjørnet af Joakim Larsensvej, til venstre og Glahns Alle, til højre. Livets Bogs Bureau havde til huse i den første opgang som ses til venstre, og flyttede til den første opgang som ses til højre. I dag hedder opgangen på Joakim Larsensvej ikke nr 31 som den gjorde dengang. Martinus fortæller selv, at man flyttede lige rundt om hjørnet i samme ejendom. - e

5.30 Livets Bogs Bureau flytter fra Joakim Larsensvej 31, Frederiksberg til Glahns Alle 33, 1. sal, Frederiksberg, 1939.

Med de fortsat forøgede aktiviteter var der nu behov for endnu større lokaler til Livets Bogs Bureau i København. Det lykkedes Martinus at få større lokaler i den samme ejendom, hvori han allerede havde til huse (Joakim Larsensvej 31). De nye lokaler vendte dog ud mod en anden vej, Glahns Alle. Den nye adresse var Glahns Alle 33 1. sal, København F. Det nye lejemål var så stort, at der også var lokale til afholdelse af studiekredse med 40-50 personer. Overflytningen skete den 15. marts 1939.

5.31 Studiekredsarbejdet vinteren 1939/40.

Ved begyndelsen af studiekredsarbejdet i september 1939 erfarede Gerner Larsson at tilstrømningen af kursister i København var så stort at han blev nødt til at ændre studiekredsmønsteret. Dette var planlagt til at være 3 hold om ugen, men måtte nu ændres til at være eet stort hold der samledes i Borups højskoles store foredragssal hver mandag aften. Med så stort et hold kunne der dog ikke rigtig blive tale om en egentlig studiekredsundervisning, så det ændres til at Gerner Larsson i foredragsform gennemgik Livets Bogs 2. del, for den store forsamling. Martinus holdt

9.51 - Glahns Alle nr. 33, hvor Livets Bogs Bureau havde til huse på 1. sal indtil 1941, hvor Martinus flytter fra 1. sal til 4. sal. I 1943 flytter Martinus til Mariendalsvej. - e

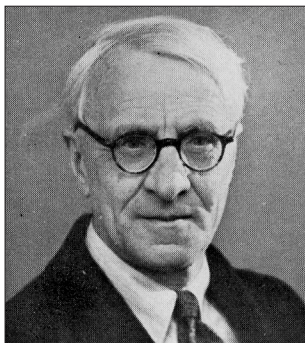
dog også nogle af foredragene. Sideløbende holdt Martinus også offentlige foredrag i samme sal.

Studiekredsarbejdet i provinsen havde hidtil været varetaget af Erik Gerner Larsson, Henrik Voss og N. Christensen i forening, og Martinus tog også med mellemrum en tur rundt til de forskellige studiekredse og holdt foredrag.

Pr 1. januar 1940 overtog Mogens Munch hele studiekredsarbejdet i Jylland og på Fyn, hvilket betød at studiekredsene fik noget fastere rammer end hidtil. Mogens Munch havde været i militærnægter lejr for at undgå militærtjeneste, hvilket betød, at han i længere tid ikke havde kunnet arbejde fast i sagens tjeneste. Han afsluttede denne militærnægtertjeneste den 15. december 1939, og begyndte straks derefter på sit nye arbejde med studiekredsene i provinsen. Det var planen, at de to studiekredsmedarbejdere Voss og Christensen nu skulle arbejde med oprettelsen af nye studiekredse på Sjælland.

5.32 Dr. phil. Konrad Simonsen, forsker på Københavns Universitet.

En af forskerne på Københavns Universitet, Dr. Phil. Konrad Simonsen, havde gennem længere tid haft stor interesse for Martinus kosmologi, og havde stor forståelse for dens indhold. I vinteren 1939/40 holdt han en forelæsningsrække på universitetet med titlen: "Bevidsthedens nye grænser" hvor han gav en god indsigt i videnskabens stilling til de metafysiske problemer. Forelæsningerne var de første af sin art i Norden. Af venlighed overfor Martinus arbejde lagde han forelæsningerne som aftenforelæsninger en gang ugentlig. Sådanne forelæsningerne er traditionelt offentlige og gratis, så mange af de mennesker der var interesseret i Martinus kosmologi fulgte dem. De første forelæsninger blev også trykt

9.52 - Dr. phil.
Konrad Simonsen
fotograferet i 1941. - e

i Kosmos (se Kosmos 1939 side 59-60). De blev trykt i 17 afsnit til og med Kosmos, marts 1941, hvor Martinus af pladmæssige grunde blev nødt til at afbryde serien.

Konrad Simonsen blev i 1941 interviewet i Okkultisten side 252-254 under titlen: "Ligefremt interview med Dr. Phil. Konrad Simonsen". Her udtalte han om Martinus:

"- Martinus klarsyn er jo utvivlsomt; men det er ikke åndsvidenskab. Det er et mediums glimt af atavistisk klarsyn fra hine fjerne tider, hvor alle var det, og som opnået uden åndelig træning, nu uddybes videre på egen hånd og derfor hverken er ufejlbarligt eller særlig stort. Det er logik, men logik i luften..."

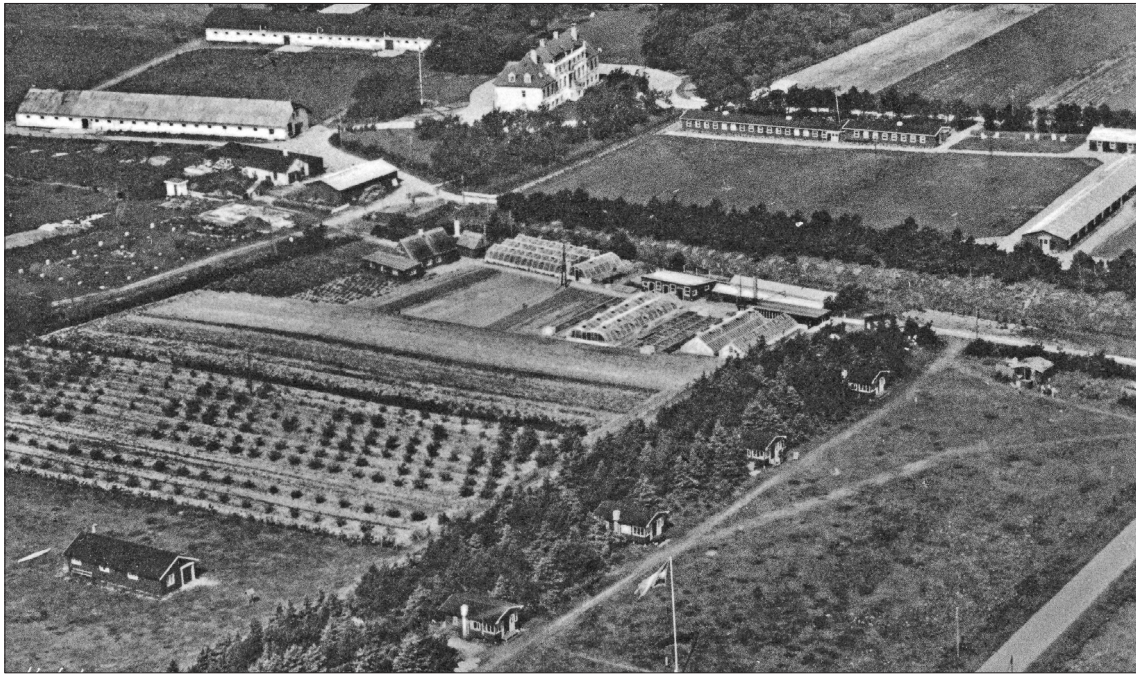
(Atavisme er en gammel betegnelsen for arvede egenskaber der har sprunget flere slægtled over, og derefter igen manifesterer sig i et individ).

Endvidere sagde Konrad Simonsen, at Martinus tre X'er er kejserens nye klæder. Konrad Simonsen var langt mere fascineret af Rudolf Steiner og hans budskaber. Af det der findes på tryk kan man se at Konrad Simonsen, efter at have været meget interesseret i Martinus kosmologi, nu undsiger Martinus til fordel for Rudolf Steiner.

Man kan undre sig over at en seriøs forsker sådan næsten vender på en tallerken, og fra at have stor sympati for Martinus nu udtaler sig så kategorisk nedsættende om Martinus analyser. Helmer Fogedgaard har dog en forklaring på fænomenet som han fortæller Lars Nibelvang i et brev dateret den 20. november 1941. Brevet er gengivet i sin fulde ordlyd i 9. afsnit her i bogen. Jeg skal bemærke, at jeg ikke har nogen forudsætning for at bedømme om Helmer Fogedgaards påstand er rigtig.

5.33 Ændringer af bestående bygninger og nybygninger i Kosmos Feriekoloni, 1940.

I månederne februar og marts 1940 blev der bygget 7 huse mere i feriekolonien. Det først indkøbte og ombyggede bondehus, blev indrettet til pensionat og dette blev taget i brug ved sæsonens begyndelse, i foråret 1940. Som en tilbygning til pensionatet blev der bygget en spisesal. I tilknytning til en bygning der indeholdt gartneriets varmeanlæg, indrettedes et gartneriudsalg hvor de gæster der selv lavede deres mad, kunne købe grøntsager. I samme bygning var

9.53 - Luftfoto hvor man ser foredragssalen til venstre. Gartneriet midt i billedet samt de først byggede huse og lidt af landevejen i nederste højre hjørne. Billedet er fra 1943. - c

der også indrettet en købmandshandel. Billeder af bygningerne kan ses i Kosmos, september 1939 side 72.

Erik var naturligvis den der havde ansvaret for indretning af gartneriet i Kosmos Feriekoloni, men der måtte mere arbejdskraft til, da Gerner Larsson jo også skulle passe sit arbejde som Martinus sekretær og som studiekredsleder. Med virkning fra 1. februar 1940 forpagtedes gartneriet, pensionatet

og købmandshandelen derfor ud til gartner Gunnar Johansen og frue. Denne forpagtning varede dog ikke længere end en sæson, idet ægteparret udtrådte af forpagtningen pr 1. oktober 1940. Samme dato tiltrådte en af sagens trofaste venner gennem mange år, snedker Emil Flygge Jørgensen, som bestyrer af kolonien. Han skulle som bestyrer også varetage vedligeholdelsen af husene, og passe gartneriet under ledelse af Erik Gerner Larsson. Hans kone skulle forestå det nyindrettede pensionat.

9.54 - På billedet ser man de 7 nybyggede huse, B-husene (bygget 1940) der ligger på en række fra de først byggede huse, A-husene og ned mod stranden. De ligger i den østlige side af det store åbne område. Der er nu ialt bygget 21 huse i tre etaper. - tb

5.34 Martinus bliver 50 år den 11. august 1940.

Martinus boede dette år stadig i Villa Rosenberg på sin fødselsdag, den 11. august, selv om højsæsonen var slut. I en periode før og efter højsæsonen var feriekolonien udlejet til Dansk Folkeferie. Det var den derfor også på Martinus fødselsdag den 11. august.

Der er ikke nogen trykte oplysninger om Martinus 50 års fødselsdag, men Johannes Rasmussen som havde stiftet bekendtskab med Martinus analyser i 1937 deltog i fødselsdagen. Denne begivenhed

9.55 - Martinus fotograferet på hans 50 års fødselsdag som han holdt på Villa Rosenberg. - mi

gjorde et stort indtryk på Johannes Rasmussen. Han skrev derfor, i håndskrift, et referat af det han oplevede på dagen, og beskrev sine følelser omkring samværet med Martinus. Dette referat har jeg medtaget efterfølgende i sin helhed. Det giver på en meget smuk måde et øjebliksbillede af såvel krigens

9.56 - Julius Christensen til venstre og Emil Flygge Jørgensen hejser Sagens flag på Feriekolonien. - kn

9.57 - På Martinus fødselsdag var feriekolonien befolket af gæster fra Dansk Folkeferie. Vi ser her en deputation der er på vej til Martinus i Villa Rosenberg for at ønske ham tillykke og overbringe ham en stor frugtkurv. - mb

tid i 1940, samt hvordan Martinus blev oplevet af sin nærmeste omgangskreds, og hvordan Martinus selv var over for denne kreds.

Jeg har ikke så mange oplysninger om Johannes Rasmussen, men han var meget begejstret for Martinus som menneske, hvilket fremgår af referatet. Johannes Rasmussens første håndskrevne notater fra Martinus foredrag, stammer fra 1937.

I 1937 og 1939 boede Johannes Rasmussen i Slangstrup hvor han var frisør. I 1940 boede han på Fælledvej 27. 4. sal København. I 1947 boede han på adressen Blågårdsgade 27. 2. sal midt for.

9.58 - Fra venstre hr. Hultmann, Erik Gerner Larsson og den nyansatte bestyrer af feriekolonien, snedker Emil Flygge Jørgensen. - kn

9.59 - Pensionatet og den nybyggede spisesal som blev bygget til gavlen af huset (bygningen blev senere til svenskehuset). - c

Beretningen som Johannes Rasmussen skrev om sin deltagelse i Martinus 50 års fødselsdag i Villa Rosenberg i Kosmos ferieby den 11/8 1940.

Jeg har i dag været til Martinus 50 års fødselsdag på Klint i Villa Rosenberg. Vi var i alt 9 mennesker der tog af sted fra København med toget kl. 6.20 om morgenen. Jeg selv vågnede først eet minut over seks og havde således kun 19 minutter til min rådighed, inklusive en cykeltur fra Fælledvej 27, 4. til hovedbanen på ca. 8 minutter. Jeg nåede toget, og havde alligevel 1 minut i overskud.

Jeg rejste som før nævnt med 8 af mine venner til Klint. Da vi havde kørt en god times tid, begyndte de forskellige at blive sultne, og tog madpakkerne frem. Da jeg ikke selv havde

fået noget med, blev jeg trods min protest, tvangsfodret af de kære venner. Nå det var nu dejligt at få lidt at spise, og da de hver især havde rigeligt med, led de sikkert ingen mangel af den grund.

Efter ca. 4 timers kørsel med munterhed og godt humør, hvilket jo er det sunde livs kendetegn, nåede vi Nykøbing. På grund af benzinrestriktionerne var det meget vanskeligt at få en vogn på stationen, men det lykkedes alligevel. Der kunne kun være 7 af os i vognen. Jeg og en anden foreslog at vi ville gå turen til kolonien, eller rettere til Villa Rosenberg hvor Martinus bor. Da der kun var 6 kilometer kunne det udmærket lade sig gøre, og de andre kørte så.

G. B. (G. B. Nielsen) og jeg afhentede Martinus søndagspost efter en aftale pr telefon med Villa Rosenberg. Der var mange breve og nogle pakker. G. B. og jeg kom alligevel til at køre da vi fik en vogn lidt senere. Vi 9 rejsefæller delte så bag efter de samlede udgifter til begge vogne ligeligt i mellem os.

Ved ankomsten til Kosmos Feriekoloni, eller rettere Villa Rosenberg blev vi modtaget med åbne arme af Gerner Larsson og budt velkommen. Efter at have afleveret vor bagage og gjort toilette, spadserede vi en tur langs stranden og ned i kolonien og nød det dejlige vejr. Da Kolonien på dette tidspunkt var lejet ud til institutionen Dansk Folkeferie, idet vor egen sæson jo var forbi, kendte vi ikke de mennesker der var i kolonien, men man kunne høre at de var muntre og glade for at være der. Det er i sandhed en vidunderlig fredfyldt plet. Her har jeg selv sammen med mange kære venner haft oplevelser som er blevet mine skønneste minder, og alt skyldes udelukkende vor elskede Martinus, Mesteren, ham der skulle komme i de sidste tider, som det hedder efter profetierne. Alle de vidunderlige foredrag vi her har hørt fra hans elskelige person har løftet os alle op i en helt anden og herlig mental atmosfære. Han har lært os livet at kende. Viste, og viser os stadig kilderne til smerte og lidelse, og kilderne til lykken, glæden og freden. Ikke som tro, men som kosmisk videnskab.

Vi går nu tilbage til Villa Rosenberg for at hilse på Martinus og ønske ham hjertelig tillykke på fødselsdagen. Da vejret er godt går vi ikke med det samme indenfor, men ud i den dejlige have hvor der er dækket bord med dejlige kager og deslige. Klokken er 11.30 om formiddagen.

Og nu kommer Martinus ned af trappen, hen imod os med strålende glade og fredfyldte øjne som altid. Han smiler hjertelig og glad da vi hver især ønsker ham tillykke på fødselsdagen. Jeg kan ikke lade være at bemærke den fred der altid synes at udstråle fra ham.

Da vi er færdig med vore gensidige hilsener bliver kaffen og teen serveret for os. Den var velkommen for os alle, da vi havde været umådelig tidligt oppe den dag for at komme med toget der jo afgik fra hovedbanen kl 6.20 morgen. Martinus gik selv ind i villaen, og fik antagelig der sin morgendrik.

Efter at alt dette var overstået nød vi det gode vejr. Nogle lagde sig ned i græsset, andre plukkede kirsebær eller dejligt modne stikkelsbær som vi måtte spise så meget af som vi havde lyst til. En tog sig en gyngetur i en dejlig stor gynge som findes i haven. Atter en, fru Voss tog et lille hvil i en hængekøje under skyggefulde træer. Straks var kærlige hænder parat med et tæppe og puder for vedkommende.

Her i Kosmos Feriekoloni kan man ikke undgå at mærke det rigtige menneskeriges atmosfære i stærkere og stærkere grad. Her er den åndelige mur der skiller de to verdener fra hinanden tyndere end på noget andet sted på kloden siger Martinus. Ja jeg synes selv det er sådan man virkelig føler det. Man får her stærke anelser om eller følelser af den lykke der venter menneskeheden i fremtiden når dyrerigets mentalitet engang får kulmineret. Ja det er jo endda så forunderligt indrettet at den enkelte ikke behøver at vente med at opleve denne glæde til hele menneskeheden kommer med. Martinus siger jo, at i samme grad som den enkelte, du og jeg, mere og mere kommer i kontakt med livets love som jo kortest kan udtrykkes i dette ”at elske sin

næste som sig selv”, i samme grad vil freden og glæden vokse frem i vort indre. Og det rige som Kristus taler om, vil langsomt i vort indre blive af denne verden.

Lidt senere på dagen da der begyndte at falde nogle dråber regn, kun en lille byge, blev vi af Martinus og fru. Larsson inviteret indenfor. Vi gik oven på hvor Martinus selv bor. Der viste han os alle sine fødselsdagsbreve og telegrammer. Han lagde det hele hen til os på et lille lavt rundt bord hvor vi kunne sidde og se det hele igennem.

Han bor dejligt her i sommerboligen. Det vældige Kattégats blå vand klukker blidt langs strandbredden. Og går man ud på den lille altan som Martinus har, møder vore øjne en herlig udsigt mellem havens træer hen til koloniens smukke huse. Længere ude i horisonten kan man se Klintebjerg og det blå Kattégat.

Martinus har fået mange smukke breve fra hele landet. Han giver os dem alle og siger: ”De må gerne læse dem, og åbner selv et af dem og giver os. Han gør alt for at give os det bedste. Man bliver stadig væk forbavset over den mildhed, venlighed og hjælpsomhed han udviser, og tænker uvilkårligt at her er noget at lære. Hvor er han dog vidunderlig. Martinus viser os også sine originaltegninger til symbolerne og forklarer hver enkelt af dem. Det var umådelig interessant. Vi lyttede alle meget interesseret, og spurgte vi, fik vi udførlige svar. Da vi var kommet igennem halvdelen måtte vi standse foreløbig da vi skulle ned og have chokolade. Telefonen ringede gang på gang, og der blev overbragt personlige fødselsdagshilsener, så Martinus måtte 6 – 7 gange til telefonen.

Da vi kom ned, var der dækket tre borde med kopper, kager og chokolade. Jeg selv sad ved bordet i midten ved Martinus venstre side. Midt på bordet var der anbragt en meget stor fødselsdagskringle som smagte vidunderligt godt. Chokoladen var herlig, herlig med dejlig flødeskum. Det var umådelig festligt og højtideligt syntes jeg. Vi var alle glade og muntre. I sandhed det var en enestående dag for den der var eftertænksom. At sidde

til bords med verdensgenløseren - tænk hvor vidunderligt. Ham vil alle elske af hjertet.

Da vi havde drukket den første kop chokolade, vi drak nemlig flere, gav hr. overassistent Henrik Voss ordet til kontorchef Nikolaj C. Christensen som rejste sig op og oplæste en tak for alt hvad Martinus havde gjort for os gennem sit arbejde, og beskrev hvad dette arbejde havde betydet for os, særlig i en tid som denne hvor ufreden og krigen raser omkring vort land. Han var noget bevæget under sin oplæsning, hvilket mange kunne høre. Han læste følgende: "I denne vanskelige tid hvor vi har haft rig lejlighed til at prøve Deres analysers bæreevne, har vi gang på gang måttet sende Dem taknemmelige tanker. Vi ved gennem analyserne at Guds korrespondances hensigt er kærlighed, men vi ved også, hvor tungt det falder os, når de mørke begivenheder er ved at tage magten fra os. Dog konstaterer vi hver gang, begivenhederne er kommet på afstand, Guds hensigt med det oplevede, og fornemmer takket være Deres kærlige vejledning, hans milde åsyn, der selv i den sværeste modgang vi må opleve, lader os forstå at alt – alt – tjener os til vores eget bedste.

Det er faktisk umuligt for os at sige Dem tak på en måde der står i virkelig relation til det De har givet os, men da vi alligevel føler trang dertil har vi herved den glæde i anledning af Deres 50 års fødselsdag at overrække Dem medfølgende giroblanket, idet vi er klar over, at en såkaldt personlig gave ikke vilde glæde Dem på samme måde som denne."

Derefter rejste Martinus sig stilfærdig op og takkede for gaven på sin uhyre kærlige, vindende og beskedne måde. Han udtalte blandt andet: "Kære venner, det er ikke så meget mig De skal takke. For sagen er den, at mit arbejde i sig selv, glæder mig at have med at gøre. Det er ikke noget jeg føler særlig besvær ved. Jeg sanser jo disse ting, og skal blot overføre dem i skrift og tale således, at også De kan begynde at forstå og finde glæde ved livet.

Efter at Martinus således havde holdt en smuk og umådelig kærlig og beskeden tale satte han sig atter ned. Der blev ligesom et øjeblik

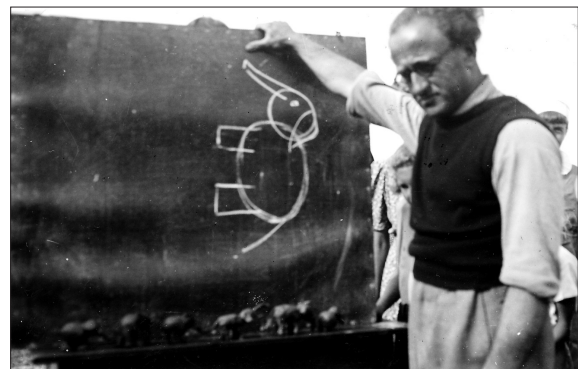
højtidelig stilhed. Vi følte os vist alle lidt bevæget.

Så spurgte Martinus mig om jeg ikke ville smage et stykke til af den dejlige fødselsdagskringle der stod foran os. "Jo tak" sagde jeg, og vi tog begge to hvert et stykke. "Ih hvor den er dejlig" sagde jeg. "Ja" sagde Martinus "den har vi fået foræret fra bageren i Nykøbing".

Jo det var en herlig eftermiddag, der var alt hvad hjertet kunne begære af kager, flødeskum, chokolade o. s. v. Og der var en herlig og glædelig stemning tilstede over det hele. Jo, denne dag vil lyse for mig og de andre som en skøn og dejlig minde.

Underskrevet Johannes Rasmussen.

5.35 Billedhuggeren Harald Isenstein, 1941

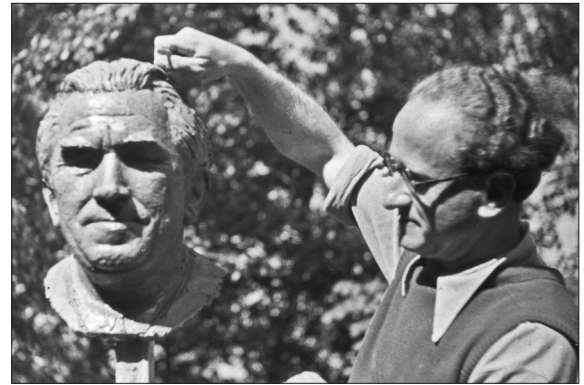
9.60 - 1939. Harald Isenstein ved tavlen hvor han forklarer hvordan en elefant ser ud. - tb

9.61 - Harald Isenstein underviser. - tb

9.62 - Isenstein ser på børnenes resultater. - tb

9.64 - 1941. Isenstein modellerer en buste af Martinus på Villa Rosenberg. - tb

9.63 - 1940. Isenstein foran foredragssalen sammen med Mogens Munch til højre og Jens Cavling bagest. - tb

9.65 - 1941,. Samme sommer malede Isenstein også et billede af Martinus. Jeg ved ikke hvor dette billede findes. - tb

I sommeren 1941 var billedhugger Harald Isenstein kursist på feriekolonien. Han havde også været på feriekolonien i 1938, 1939 og 1940, hvor han var meget populær blandt gæsterne, ikke mindst fordi han afholdt nogle små kurser hvor kursisterne kunne lære at modellere figurer. I 1941 modellerede han en buste af Martinus. Modelleringsarbejdet blev udført i Villa Rosenberg. Herudover holdt Harald Isenstein små kurser for koloniens beboere i modellering og andre kunstneriske aktiviteter.

Den tysk-danske billedhugger og kunstpædagog Harald Isenstein var en meget anerkendt kunstner. Han var født i Berlin i 1898. Uddannet på kunstakademiet i Berlin. Han udførte mange portrætbuster. Bl. a. af Niels Bohr og Albert Einstein, med hvem han havde et mangeårigt venskab. Isenstein var jøde, flyttede til Danmark, og blev dansk statsborger i 1947. Han boede i Virum ved København. Han flygtede under krigen til Sverige. I 1979 fik den da 81-årige kunstner den Vesttyske orden: "Bundesverdienstkreuz af 1. klasse. Ordenen var den 3. højeste i daværende Vesttyskland. Han fik ordenen for sin kunstneriske fortjeneste som billedhugger.

Ud over at modellere en buste af Martinus har han modelleret skulpturen "Mor og barn" der står foran Institutet på Mariendalsvej, ligesom han udførte en sfinks i porcelæn, der står i Institutets forhal. Isenstein døde den 3. februar 1980.

9.66 - 1939, Harald Isenstein underviser . - tb

5.36 Stemningen om sommeren i Kosmos Feriekoloni beskrevet af Verner Mogensen.

Verner Mogensen var i 1941 20 år og var med i en lille gruppe, bestående af unge mennesker, de fleste skolekammerater, der boede i Århus og studerede Martinus kosmologi. Denne gruppe var fra 1938 og

op gennem 40-erne stort set hver sommer kursister i Kosmos Feriekoloni. Læs mere om denne gruppe i appendiks B under navnet Verner Mogensen. Verner Mogensen har nedskrevet nogle erindringer omkring disse sommeroplevelser. Hans fortælling er en meget god beskrivelse af stemningen i feriekolonien, hvor man samledes omkring Martinus som person, hvorfor jeg gengiver den i uddrag nedenfor.

ÅRHUS-UNGDOM MED SÆRINTERESSER.

Vore forældre og andre ville nok i stedet bruge udtrykket SÆRE INTERESSER i stedet - uden i øvrigt at vide meget om, hvad de dækkede over. Tilsyneladende udgjorde vi en flok almindelige knægte i plus-four-bukser, vandkæmmede eller med brillantine i håret, kort sagt som alle andre unge i 1930'erne.

Vi mødtes med jævne eller ujævne mellemrum på hinandens hybel eller ydmyge loftsværelse.

9.67 - Århusdrene er fra venstre Hans Henning Witus der senere som tegner blev knyttet til Sagen, Aage Valbak, Paul Arland, Thok Søndergaard, Svend Hauerbach, Dr. phil. Konrad Simonsen som ikke hører til gruppen, og yderst til højre Verner Mogensen som her i sin beretning har beskrevet stemningen i feriekolonien. - vm

Nogle var klassekammerater i realskole eller gymnasium, en var elektrikerlærling, en anden var så småt ved at slå igennem som karikaturtegner, desuden en præstesøn, en tryllekunstner m. fl. Som toppen på kransekagen var der en køn, ung pige, der til daglig serverede i byens første kaffebar. Men hvad pokker havde denne brogede flok at samles om? Umuligt at gætte.

Deres særprægede fællesinteresse var såmænd at diskutere MARTINUS ÅNDSVIDENSKAB. Vi skiftedes til at bringe et emne fra LOGIK eller LIVETS BOG 1 på bane. Kun et enkelt eksemplar af hver af disse værker stod til vor rådighed, for pengene var små. Det nævnte eksemplar af LIVETS BOG kostede den betragtelige sum af 10 kroner, men så var der også guldtrykt stjerne på forsiden. Der var stof til utallige samtaler.

De fleste af os havde i forvejen hørt Martinus holde foredrag i FOLKEBIBLIOTEKETS store sal. Hans inspirerede tale satte tankerne på flugt og satte frø i vor bevidsthed af livsvarig karakter. Vi var fyr og flamme og kunne ikke få viden nok om livets sammenhæng. Nogle af flokken supplerede deres vidensbegær med berøring i teosofiske og spiritistiske kredse.

Det helt store ønske var naturligt nok at kunne opnå et ophold i KOSMOS FERIEKOLONI, og det gik i opfyldelse for nogle af os i 1938 - hvis jeg husker ret. Forventningerne var store, og endelig kom dagen, hvor vi fik cyklerne pumpede og bagagen sindrigt fordelt på bagagebæreren, stangen, styret og i sidetaskerne, så det var næsten umuligt at få sig svunget op i sadlen. Første etape klarede Århus - Kalundborgfærgen for os i sit adstadige tempo. Med Sjællands faste grund under cykeldækkene gik det så for fuldt tryk med Klint som det forjættede mål.

En enkelt punktering havde forsinket "ekspeditionen", men endelig dukkede et stort, gult skilt op nær vejkanthen: Velkommen til Kosmos Feriekoloni. Med lidt mindre bogstaver forkyndte skiltet desuden, at tobaksrygning inden for området frabedes, samt at kødretter helst ikke burde tilberedes

i de lejede huse. - For nogle af os, var den første henstilling den sværeste at overholde, hvorimod den sidste var let, da vi alle fem var vegetarer.

FOR TIDLIGT

En venlig feriegæst gjorde os opmærksom på, at vi i vor iver var kommet for tidligt og først havde adgang til vores hus dagen efter kl. 12. Alt var optaget. Vi var meget slukørede. Gerner Larsson, der var Martinus højre hånd, blev tilkaldt. Som leder af Feriekolonien var han vant til at klare alle mulige opståede problemer - og nu stod han overfor et af de svære. Han kløede sig i nakken nogle gange, men var på nippet til at opgive. En enkelt person eller to kunne han vist godt finde nattely til, men en flok på fem mand var håbløst.

Efter endnu en gang nakkekløning sagde han, at der måske var en mulighed for at få tag over hovedet. "Tag jeres cykler og kom med mig." Lidt efter stod vor lille karavane på gårdspladsen foran hovedbygningen til den smukke Klintsøgård, mens Gerner Larsson hamrede løs med dørhammeren adskillige gange - uden resultat. Netop som vi var belavede på at gå med uforrettet sag, åbnedes et vindue i første sals højde og en bøs herre med nathue stak hovedet ud for at spørge, hvad meningen var med at vække ham. Klokken var lidt i ti.

Gerner udfoldede al sin charme og talekunst, og det gav bonus. Godsejeren gav tilladelse til, at vi kunne overnatte i hestestalden. En staldkarl strøede et lag halm ud på cementgulvet i et par tomme bokse. Meget søvn blev det nu ikke til, for musene var meget ivrige efter at hilse på os.

Næste morgen kom en kappeklædt stuepige med besked om, at godsejeren ønskede at hilse på os. Ovre i "privaten" stod et herligt morgenbord parat til os, og godsejeren viste sig som en meget elskværdig vært.

9.68 - Man drikker kaffe i fællesskab.. - tb

9.69 - Kaffesammenkomst ved flagstangen. - tb

9.70 - Nina Flygge Jørgensen til højre i samtale med Jenny Christensen. - bz

9.71 - Det var en yndet leg at kaste bold i en spand. Her er det Martinus tur. Sam Zinglersen arrangerede sådanne konkurrencer, og gav premie til den dygtigste. - tb

9.72 - Skuespillerinde Gerda Gilboe og Erik Gerner Larsson. - bz

PA SLAGET TOLV

Formiddagstimerne inden indrykningen i det store A-hus startede med et dejligt bad i Nyrupbugtens friske bølger, efterfulgt af en orienteringstur rundt i Feriekoloniens område. Inden længe fik vi hilst på flere af "københavnerne", som beredvilligt tilbød at vise os knægte fra det mørke Jylland tilrette. Især husker jeg Bob's hjælpsomhed og praktiske håndslag. Hans rigtige navn var Robert Petersen, altid let at få øje på på grund af den lille strikkede kalot, han bestandig bar.

Kl. 12 tog vi huset i besiddelse. Sammenlignet med datidens sommerhusstandard forekom det meget flot og komfortabelt med den store veranda og smagfulde interiør. Service og køkkengrej i fin stand. Nogen kødmaskine var der dog ikke, men hvad skulle vi også med den? Bob viste os, hvordan man skulle betjene primussen. I øvrigt kom vi hurtigt til at bruge langt det meste af opholdet udendørs, for solen skinnede vist hver eneste

9.73 - Sam Zinglersen på sofacykel. - hb

9.74 - Erik Gerner Larsson kalder til foredrag med klokken, ophængt foran foredragssalen. - tb

9.75 - Martinus med sin bredskyggede hat. - mi

dag. Den lange trækonstruktion, der løb langs facaden, fungerede både som trappe og som samlingsplads for mange af de omkringboende, der kom for at hygge sig eller få en god Kosmos-snak om stort og småt. Også københavnernerne fandt hurtigt ud af, at her omkring var det sjovt at lege.

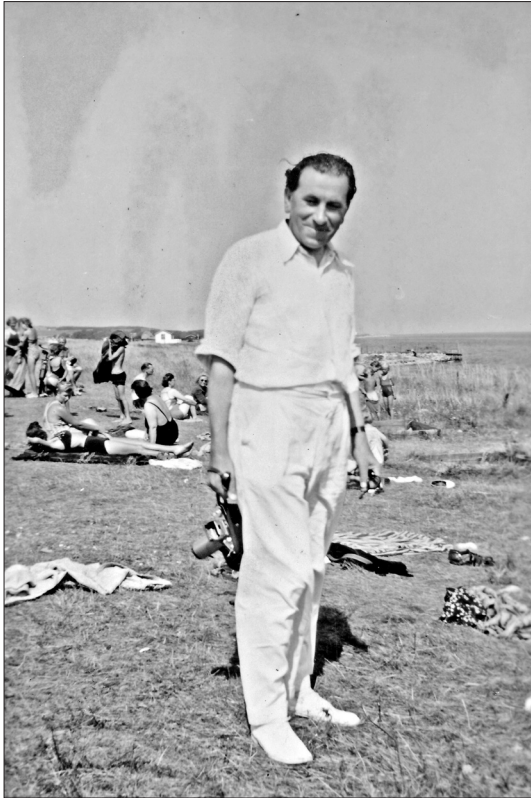
Inden længe var alle i Feriebyen som en stor familie. Et par gange blev der fejret fødselsdag, hvor alle var indbudt. Betingelsen var blot, at hver "husstand" flyttede sit bord ud på græsplænen og medbragte kopper og glas. Alle bordene stod i en lang række. En af fødselarerne, der bød på kaffe, rundstykker, sodavand og basser, var skuespillerinden Gerda Gilboe - et rigtigt livsstykke. - Den unge Sam Zinglersen var altid oplagt til at arrangere fælleslege.

DET PRIMÆRE

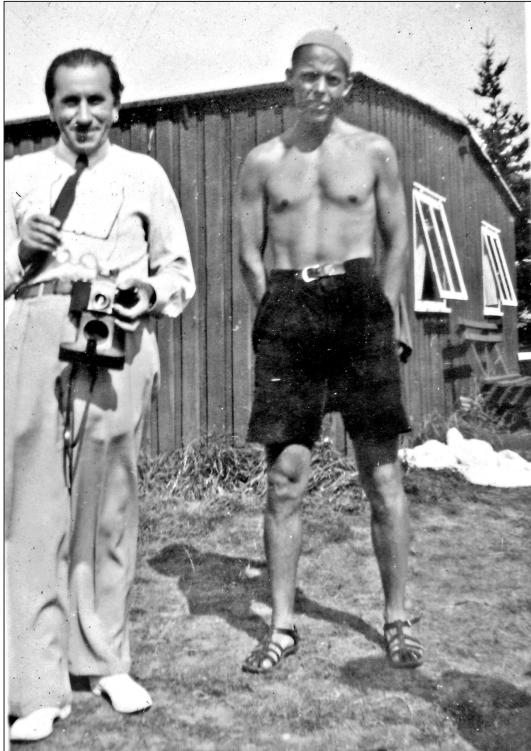
Endnu har jeg ikke omtalt de ting særlig meget, som udgør forskellen på almindelige, vellykkede ferieophold og Kosmos Feriekoloni. Det drejer sig naturligvis om de daglige foredrag. 2 gange om ugen talte Martinus, de øvrige dage var det Erik Gerner Larsson. Begge særdeles veloplagte og inspirerende, hver på sin vis.

Så snart messingklokken uden for foredragssalen (nu anneks) lod sig høre, tømtes alle 14 huse for videnhungrende i alle aldersklasser, som styrede mod den hyggelige foredragssal. Om søndagene deltog yderligere en rutebilfuld gæster fra København, som ikke ville gå glip af at høre Martinus. Da var alle 140 siddepladser som regel besat.

Inden foredraget blev der dengang over højtaleranlægget spillet 2-3 klassiske musiknumre fra grammofonplader, altid udvalgt af Martinus. Endnu den dag i dag påvirker det mig særligt, når jeg tilfældigt genhører disse værker. Noget af den samme forventningens glæde og harmoniske vibrationer fylder bevidstheden. Tro nu ikke, at vor lille Århus-flok dengang var særligt følelsesfulde. Faktisk var vi ikke så lidt kritiske og sundt skeptiske,

9.76 - Martinus er ude at fotografere. Martinus havde helt fra sine ungdomsår som mejerist været meget interesseret i at fotografere. - bz

9.77 - Martinus og Mogens Munch. - bz

indtil argumenterne var helt overbevisende. I grunden var vi ikke ligefrem ydmyge.

Hvilket indtryk gjorde Martinus så på os? - Her kan jeg naturligt nok kun svare for mit eget vedkommende, da jeg ikke mindes, at vi nogensinde har drøftet det specielt.

Første indtryk: velklædt, velsoigneret, stærk udstråling af venlighed, sproget tydeligt præget af hans vendsysselske opvækst, stemmeføringen ret speciel, kropssproget sydlandsk. Læg hertil hans brune øjnes intense og samtidig milde blik. Hertil kommer hans lattermildhed og næsten ubeskrivelige humor. For at vende tilbage til hans i sommervarmen noget ubekvemme påklædning med hvid skjorte, slips og jakkesæt, blev han engang spurgt om grunden. Han svarede, at det var af respekt for tilhørerne, og at man for øvrigt altid burde være fysisk og åndeligt velbarberet, når man var i selskab med mennesker.

Hver uge, når nyt hold gæster var bænket i foredragssalen, indledte Martinus altid efter en kort velkomst med en opfordring til, at alle indstillede sig på at gøre sit bedste for at hver gæst måtte få den bedst tænkelige oplevelse ud af opholdet. Det gør man ved simpelthen at lade de negative tendenser holde ferie.

Så fulgte det egentlige foredrag efter at have nævnt temaet eller titlen for emnet. Eksempelvis "Menneskehedens skæbne", "Den evige Guddom", "Kristendommens verdensepoke", "Døden og paradiset", "Talent for skæbnemodtagelse". Uanset de mange forskellige foredrag Martinus holdt, har jeg aldrig set ham bruge manuskript. I parentes bemærket har de fleste af "Sagens" senere foredragsholdere mestret den samme kunst, højst støttende sig til en disposition undervejs. Faktisk imponerende. Og så gør det ordene levende.

Martinus ordvalg var lykkeligt fri for akademiske floskelord. Alment kendte fremmedord kunne naturligvis forekomme. Altid bestræbte han sig på kun at anvende ord, som enhver kunne forstå. Af og til måtte han selv finde på nye ordsammensætninger

9.78 - Selv om der var bygget en foredragssal kunne man godt holde møder i det fri når vejret og emnet passede til det. - hb

for at beskrive abstrakte begreber og detaljer, således det geniale udtryk TALENTKERNER, som trods nydannelsen umiddelbart kunne opfattes. Også orddannelsen TANKEKLIMA stammer fra Martinus værksted - så vidt jeg da ved. Det samme gælder vel SKÆBNEBUER, EVIGHEDSLEGEME og mange andre. Jeg gad vide, om Dansk Sprognævn har fået Øje på denne kilde til sprogfornyelse?

Uanset emnet for Martinus foredrag, så bar de altid præg af sikker, selvoplevet viden. Der var aldrig tvivl eller vaklen, og logikken og begrundelserne var svære at komme uden om. Som et ekstra krydderi må nævnes hans helt specielle, umiddelbare humor. Den er svær at beskrive, for den var spontan, udsprunget af øjeblikket. Måske minder den lidt om Dalai Lamas humor, som vi kan opleve den på TV-skærmen. Martinus udtalte ofte, at intet var sundere for organismen end en god, hjertelig latter. Den ligefrem gennemskyller kroppen og giver velvære for hver eneste celle.

Martinus lagde vægt på, at foredrag ikke burde overskride 50 - 60 minutter. Jeg ved ikke, om han selv altid overholdt denne tidsgrænse, for man glemte simpelthen tid og rum, når han var på talerstolen.

Et karakteristisk træk for alle hans foredrag var

afslutningen. Især når talen indeholdt dystre perspektiver som f. eks. følgevirkningerne af alkohol, narkotika - eller andre former for misbrug, blev det aldrig de sidste ord at gå hjem med. På naturlig måde blev lyse, optimistiske toner anslået som inspirerede til nyt håb og fornyet livsglæde.

Efter hvert foredrag hilste Martinus på hver tilhører udenfor på plænen. Forbavsende hurtigt huskede han hver enkelts navn og tilholdssted.

I øvrigt fik vor lille Århus-gruppe rig lejlighed til at stille Martinus spørgsmål - også udenfor spørgetimerne. Det kunne ske, at en eller flere af os traf på ham, når han var ude på sin daglige spadseretur langs stranden ud mod Klint. Han var let at få øje på med sin bredskyggede mexicanerstråhat som beskyttelse mod solen. Det var heller ikke usædvanligt, at han om eftermiddagen gik en lille runde blandt sommerhusene og fik en hyggesnak om dagligdags ting. Hvis ikke man her selv gav bolden op, berørte han aldrig kosmiske emner. Hvis man stillede ham et uafklaret spørgsmål, gav han sig tid til at svare herpå. Denne beredvillighed benyttede vi os af flere gange.

Jeg husker særligt en formiddag omkring badebroen, hvor Martinus satte kursen mod Klint. En eller anden af soldyrkerne benyttede sig af lejligheden og stillede et spørgsmål om evighedsbegrebet. Mens Martinus uddybede svaret, kom flere gæster til - og endnu flere, så inden længe sad en pæn kreds i sandet, og situationen udviklede sig efterhånden til et helt festfyrværkeri af spørgsmål og svar. Jeg tror såmænd, at Martinus nød denne improviserede "spørgetime" lige så meget som tilhørerne - en rigtig Stjernestund! Men gåturen til Klint blev der altså ikke noget af den dag.

I årene fremover, hvor KOSMOS FRIEKOLONI voksede sig større og større, blev begivenheder af denne art sjældnere af forståelige grunde. I stedet fik alle gæster indbydelse til et ugentligt Garden Party i Martinus administrationsbygning, Villa Rosenberg, hvor de nærmeste medarbejdere serverede lagkage og sodavand. Det var en glimrende måde at komme i kontakt med hinanden på. Ikke så sjældent udviklede situationen sig også her til en uformel tale af Martinus.

SEKRETÆRERNE OG ANDRE MEDARBEJDERE

Erik Gerner Larsson mindes jeg med stor glæde. Hans arbejdsindsats var formidabel, ikke blot som planlægger og allestedsnærværende problemløser, som skaber af gartneriet, som skribent og livfuld foredragsholder. Som variation i de daglige foredrag havde han dagen i forvejen opfordret deltagerne til at nedskrive eventuelle spørgsmål på en seddel. Gerner tog så ved indgangen imod papirlapperne. På få minutter fik han arrangeret rækkefølgen, ikke ulig rutinerede kortspillere. Umiddelbart efter gik han så på podiet og holdt et regulært foredrag med tydelig rød tråd igennem, og ved slutningen havde alle spørgere fået svar. En sand oratorisk præstation.

Endnu en dygtig og inspirerende foredragsholder og medarbejder for Martinus var den

unge ingeniørstuderende Mogens Munch. Hans rolige og saglige form og beskedne væsen kunne ikke undgå at gøre indtryk. Efter endt eksamen nød de større provinsbyer under krigen godt af hans viden om Kosmologien. I Århus foregik Mogens Munchs studiekredsarbejde i Hovedbibliotekets auditorieopbyggede lokale. Hans foredragsvirksomhed opførte, da han fik job som ingeniør i Aalborg. For få år siden havde jeg den glæde at træffe ham på Klint hos nogle fælles venner.

Blandt de første medarbejdere må også regnes Thora Hammerlund og Inger Gaarde. Førstnævnte afholdt på Klint kurser i Esperanto. Selv nød jeg godt af et begynderkursus, men fik det ikke senere fulgt op - desværre. Inger Gaarde husker jeg især for hendes skrivelser i bladet KOSMOS, altid lyrisk prægede.

DISKUSSIONER

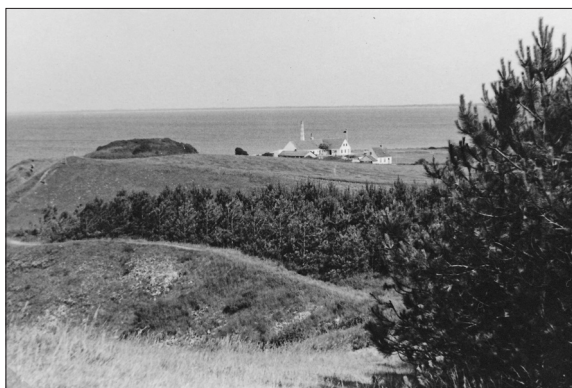
De første år blev der ikke arrangeret små studiekredse om forskellige emner. I stedet gik det løs på næsten alle tidspunkter med ivrige diskussioner mand og mand imellem eller i små grupper. I vores lille Århus-gruppe kunne vi ikke få nok, men benyttede enhver chance til en god gang kosmos snak med ligesindede. Mange emner var på det tidspunkt ikke blevet publiceret, da kun 1. bind af Livets Bog samt LOGIK var færdigudgivet, så der var selvsagt mange "løse ender" for de umættelige. Især var der kun sivet lidt ud om det seksuelle mysterium, så det gav naturligvis anledning til mange "kandestøberier" blandt alle os unge.

UNDERHOLDNING

Nu må man ikke tro, at der ikke blev plads til andet end åndsvidenskab. Faktisk skortede det ikke på underholdning af såvel amatør- som professionelle kunstnere. Vor egen lille "trup" optrådte på græsplænen i den lune sommeraften med trylleri og musikalske indslag. Blandt de professionelle, som optrådte i foredragssalen, kan nævnes skuespillerne Gerda Gilboe, Miskow Makwart, Arne Krogh, parodisten

9.79 - Klintebjerg. - hb

9.80 - Udsigt fra Klintebjerg mod vandet og kalkværket. - hb

9.81 - Henny Denker (Bøgedal) på vej langs stranden fra Klintebjerg til feriekolonien. - hb

Poul Mourier, sangerinderne Manja Poulsen og Raquel Rastenni.

Billedhuggeren og multikunstneren Harald Isenstein gav kursus i modellering og akvarelmaling for alle interesserede, ligeledes på græsplænen. - Endelig må jeg nævne Sam Zinglersens evner som legeonkel. Han havde

9.82 - Aftenstemning på den store åbne plads som afgrænses af sommerhusrækkerne og stranden. I forgrunden ses soluret som Martinus i 1937 fik foræret af værkfører E Timmermann, Ålborg. - bz

et udtømmeligt lager af fælleslege og små præmiekonkurrencer for børn og voksne. En måneskinsaften udlovede han en dusør på 5 kroner til dem, der kunne holde sig i havvandet i en halv time, var det vist. Nu lyder fem kroner ikke af så meget, men da f. eks. et rundstykke kostede 4 øre, kunne der altså købes 125 rundstykker for præmien. Jeg meldte mig omgående, det lød jo ikke så svært, men efterhånden som minutterne sneglede sig af sted, blev jeg klogere. Vi var vist 2, som gennemførte, men aldrig før eller senere har tænderne klapret så vedholdende længe for mit vedkommende. - Jeg købte ikke rundstykker for pengene!

GÅ- og CYKELTURE

Det er svært at nævne alle faktorerne, som gjorde ferieopholdene i KOSMOSKOLONI-EN til vort "Shangri-La". I flæng kan nævnes uforglemmelige cykelture rundt i Odsherreds skønne natur, Sonnerup-skovens eventyrstemning, bortset fra myggeplagen, den mumificerede Jarl af Bothwell i Fårevejle kirke, roligt hvilende i sin kiste med glaslæg. Dragsholm, der er en af landets største, ældste og smukkeste herregårde. Da den tjente som statsfængsel, var nævnte Jarl af Bothwell den mest celebre fange.

Til de uforglemmelige minder hører vandreturene i måneskin i bakkeområderne omkring Klint. I dag er dette spændende

terræn bebygget af sommerhuse, så desværre vil man næppe kunne genopleve, hvordan Mosekonens bryg fik broncealderhøjene til at "svæve" frit i luften, ofte med silhuetter af et par græssende heste på toppen. Man kunne formelig fornemme Elverkongen med sit hof af dansende elverpiger.

Stemmingsmættet var også solnedgangsturene til Klintebjerg. Den særlige oplevelse af solens sidste hilsen, når den majestætisk forsvandt ude over havet, blev yderligere forstærket af de mange FDF-drenge dæmpede sang, inden de skulle hjem til soveposerne i deres nærliggende Lejr Klinteborg, der forhen tjente som kalkbrænderi.

En helt anden form for nydelse fulgte gerne i kølvandet på cykelturene til Nykøbing, når alle indkøbene var overstået, nemlig et besøg i den lille, raffinerede isbar, hvor man efter amerikansk mønster kunne lække sig med is- og frugtblandinger i høje glas. Hvis pengene var små, blev det så gerne til en kop chokolade hos bageren, uærbødigt kaldt ligkistebageren, fordi forretningen lå overfor Ligkistemagasinet.

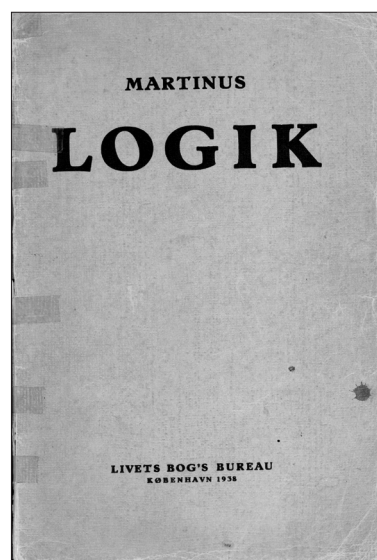
En sådan sveddryppende cykeltur fik gerne sin naturlige afslutning i en dukkert fra badebroen hjemme i "Shangri-La". Her udfoldede sig oftest et rigt badeliv fra de mindste til de meget gamle. Især var det herligt se den mere end 90-årige keramikker fra Langeland pjaske rundt. Hans 2 drenge, som vist var over 60, så vi aldrig i vandet.

Verner Mogenssen.

5.37 Martinus artikler i Kosmos.

På trods af de mange nye tiltag der skete i feriekolonien, skrev Martinus flittigt i tidsskriftet Kosmos.

Foruden "Logik" som han skrev i årene 1935 til 1937 skrev han i 1936 artiklen: "Omkring min missions fødsel" og i 1937 artiklerne: "Den kosmiske "Udviklingsspiral" og Årstiderne", "Tærskelens vogter", "Moralsk uddannelse" og

9.83 - Logik blev udgivet i 1938 som hefte med grønt omslag.

Vi ser her Per Thorells slidte eksemplar som Martinus har signeret på første side. - e

"Partiskhed". I 1938 artiklerne: "Gavekultur", "Den længst levende afgud" og "Dommedag". I 1939 og 1940 skrives ingen artikler men i 1941 og 1942 artiklen: "Omkring min skabelse af "Livets Bog". I 1941 og 1942 skrev Martinus også artikler i den nyetablerede periodiske udsendelse som betegnes "Kontaktbreve" (se 6. afsnit).

5.38 Tyskernes besættelse af Danmark den 9. april 1940, og besættelsens betydning for Martinus arbejde.

Som bekendt blev Danmark invaderet af Hitlers hær den 9. april 1940, og vi ældre ved alle hvilke problemer der var under besættelsen, men lad os her, og i det følgende afsnit se om den også fik indflydelse på Martinus og hans arbejde.

Besættelsen fik i første omgang kun ringe indflydelse på Martinus arbejde. Martinus var på en foredragstur i Jylland da invasionen fandt sted. Han holdt foredrag den 8. april om aftenen i Vejle, og den 9. april, på selve invasionsdagen, holdt han foredrag i Horsens.

Martinus rejste ikke hjem til København med det samme, hvilket Gerner Larsson ellers kraftigt opfordrede ham til. Da Martinus i den følgende uge havde gennemført sin foredragsturne og vendte tilbage til København, besluttede han dog at holde

inde med sine store offentlige foredrag, for som han sagde: "Der er jo ingen grund til i for høj grad at henlede tyskernes opmærksomhed på os". Til gengæld fik han bedre tid til sin skribentvirksomhed. Besættelsen påvirkede ikke studiekredsarbejdet i nævneværdig grad, og der var fortsat behov for udvidelser. Gerner Larsson skrev i Kosmos, januar 1941, om studiekredsarbejdet i vinteren 1940/41, at antallet af studiekredsdeltagere i København nu var oppe på 230.

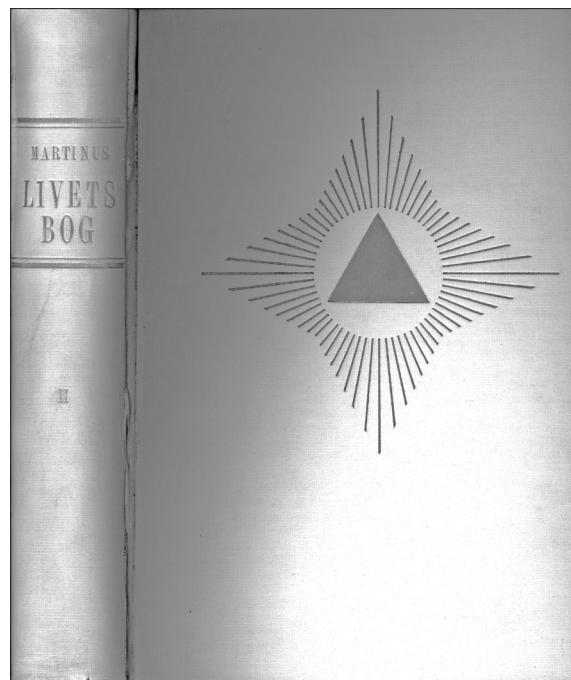
Martinus nedtoning af sin foredragsaktivitet varede dog ikke ret længe, idet han igen begyndte at holde foredrag i efteråret 1940. Mødeaktiviteten fik på grund af den tyske besættelse af Danmark en ny form, idet man nu skulle tilmelde sig som deltager i et møde, før mødets begyndelse. Møderne var tidligere offentlige, således at man blot kunne møde op og deltage som tilhører. Den nye tilmeldingsform var nødvendig på grund af tyskernes overvågning af hvad der foregik af mødeaktiviteter og sammenkomster.

5.39 Livets Bogs Bureau flytter fra 1. sal til 4. sal på Glahns Alle nr. 33, 1941.

I foråret 1941 blev der en meget stor lejlighed ledig i ejendommen på Glahns Alle hvor Livets Bogs bureau og Martinus havde til huse på 1. sal. Den ledige lejlighed lå på 4. sal. Martinus lejede denne lejlighed, og 2 værelser blev slået sammen så der kunne indrettes en foredragssal til 90 tilhørere. Det ser dog ud til at det tager nogen tid før den egentlige

9.84 - Glahns Alle nr. 33 hvor Martinus flyttede fra 1. sal til 4. sal. - e

9.85 - Livets Bog, andet bind er færdigudgivet i hefter, og indbinding tilbydes. Her vist i hvidt. De blev også indbundet i rødbrunt og grønt bind efter ønske. - e

overflytning kunne finde sted, fordi indretningen af lejligheden skulle ændres. Som det fremgår af efterfølgende brev var overflytningen fuldført omkring 1. marts.

Efterfølgende brev fra Martinus til Helmer Fogedgaard giver et lille indblik i situationen omkring flytningen, og om situationen omkring Kosmos Feriekoloni.

KØBENHAVN F., DEN 7/3. – 1941.

Kære Helmer Fogedgaard!

Tak for Deres kærlige Brev af 13. Februar, og Tak for Brevene angaaende Sommerhuse. Jeg beder Dem undskylde, at vi ikke har kunnet svare Dem før. Paa Grund af en større Udvidelse af Bureauet og Arbejdet har vi maattet flytte Bureauet til fjerde Sal, hvor der er blevet lavet en smuk Foredragssal, der kan rumme ca. 90 Mennesker. Denne Flytning har sinket Ekspeditionen en Del. Men nu er det omtrent overstaaet, og Ekspeditionen kan igen gaa sin vante Gang.

9.86 - Kaffebord på Villa Rosenberg i 1943. På billedet ses forrest med ryggen til i sort tøj Tage Buch. Til venstre for han og bordet rundt ses Verner Rasmussen, Erik Gerner Larsson, Peter Zacho, Kirsten Zacho (næsten skjult) Martinus, Lene Christensen, Else Buch (Tage Buchs første kone), I. G. Hannemann, Aggi Nordstrand, Hakon Johannesen (Aggis mand), Benjamin Saxe, og stående Inger Gaarde. - bz

Med Hensyn til Sommerhuse er der kun tilbage Hus Nr. 13, som straks er blevet reserveret Dem i det ønskede Tidsrum fra d. 13. 20. Juli.

Fra Aarhus har vi modtaget Brev ang. Sommerhus. Med Hensyn til de unge Mennesker, som skulde bebo det andet Sommerhus, ved jeg ikke bedre, end at Vedkommende selv skriver til os. Vi kan da muligvis aftale et andet Tidspunkt for Lejemaalet.

Da det kniber saa stærkt med at skaffe Plads i Kolonien, maa vi i Højsæsonen naturligvis først og fremmest skaffe Plads til de Mennesker, der er Abonnenter paa "Kosmos" og i Aarevis har været Koloniens faste Lejere.

Og hermed min kærligste Hilsen til Dem og alle Venner af Sagen paa Langeland.

Martinus

5.40 Martinus skriver på Livets Bog bind 2. 1939 til 1941.

Med januarnummeret 1939 begyndte Martinus, som foran nævnt, at udsende Livets Bog bind 2 som 18 siders tillæg til tidsskriftet Kosmos. Med martsnummeret 1941 var hele 2. bind udsendt og tillæggene kunne nu indbindes til et samlet bind.

I Kosmos, april 1941, blev abonnenter tilbudt, at de kunne få indbundet 2. bind i hvidt lærredsbind med guldpræget omslagstegning til en pris af kr. 3,75. Det skal bemærkes, at der forrest i 1. udgaven af 2. bind står 1939 som udgivelsesår. Dette skal forstås som året hvor Martinus begyndte at udgive 2. bind, altså i 1939 og ikke som udtryk for året hvor hele indholdet af 2. bind var udgivet som tillæg, hvilket er 1941.

Martinus fortsatte umiddelbart i forlængelse af udgivelsen af 2. bind, at udgive 3. bind på samme måde, stadig som tillæg til de efterfølgende numre af Kosmos.

5.41 Cand. polyt. I. G. Hannemann skriver i Kosmos. 1940.

Det var ikke alene Dr. Phil. Konrad Simonsen der så med videnskabelige øjne på Martinus analyser. Konrad Simonsen så på Martinus kosmologi fra den filosofiske videnskabelige side. En daværende ung cand. Polyt. J. G. Hannemann (senere professor ved Polyteknisk læreanstalt) havde siden 1930 interesseret sig meget for Martinus analyser, og han så på dem fra en mere naturvidenskabelig synsvinkel. Han skrev i 1940, i flere afsnit, en stor artikel i Kosmos med titlen: "Den moderne videnskab kontra Martinus' analyser". I Kosmos, juli 1941 til juli 1943, skrev Hannemann en anden stor artikel med titlen: "Forskellige former for livsindstilling". Hannemann skrev efterfølgende to bøger. Den første udkom i 1970 med titlen: "Mennesket den absurde robot?", på 195 sider og i 1983 udkom en bog baseret på et manuskript han havde udarbejdet

(han døde i 1980) med titlen: "Er Gud en realitet?" på 154 sider.

5.42 Sagens udvikling i perioden 1932 til 1941.

Når vi ser på hvad der skete i perioden 1932 til 1941 er det iøjnefaldende, at Martinus, med støtte fra specielt Erik Gerner Larsson, har ledet udviklingen således, at sagen er vokset roligt og stabilt. Man skal dog være opmærksom på, at Martinus, specielt ved opbygningen af Kosmos Feriekoloni, også har fået hjælp af et stort antal mennesker med interesse for Martinus kosmologi. Disse mennesker har specielt lagt meget frivillig arbejde i udbygningen af Feriekolonien.

På trods af tyskernes besættelse af Danmark, med alt hvad dette medførte af vanskeligheder, lykkedes det for Martinus med sine hjælpere, at få studiekredse oprettet og at få studiekredsarbejdet til

9.87 - På billedet ser vi Charlotte Olufsberg, nummer to fra højre, som gav Martinus 20.000 kr. så han kunne købe det første stykke jord til oprettelse af Kosmos Feriekoloni i Klint. Fra venstre ser vi Mogens Munch, Thora Hammerlund, Erik Gerner Larsson og Charlotte Olufsberg. Jeg kender ikke den sidste person. - tb

at fungere tilfredsstillende, såvel i København som i provinsen.

Samtidig lykkedes det ikke alene at få Kosmos Feriekoloni til at opstå, men også at få den til at udvikle sig således, at der hermed blev oprettet et nyt aktivitetscenter, så det nu var muligt at undervise hele året. I vinterperioden var undervisningen i København som foredrag og studiekredse og i provinsen som studiekredse. I sommerperioden var aktiviteterne lagt ud i Kosmos Feriekoloni hvor der afholdtes såvel foredrag som studiekredse.

Med oprettelsen af feriekolonien, kunne Martinus og "Sagens" undervisere få mulighed for at komme tættere ind på livet af de interesserede kursister. Foruden den egentlige undervisning, kunne man i feriekolonien også give dem en oplevelse af en livsform, der bestod i at være vegetar, og at omgås hinanden i en helt overvejende kærlig omgangsform. Det var på denne måde muligt for kursisterne at fornemme de nye spæde spirer til en verden lidt bedre end den de fleste levede i til hverdag. Man får en fornemmelse af den ånd der herskede deroppe, og de oplevelser som deltagerne fik, ved at læse den beskrivelse som Verner Mogensen giver af stemningen og samværet deroppe, samt Johannes Rasmussens beskrivelse af Martinus 50 års

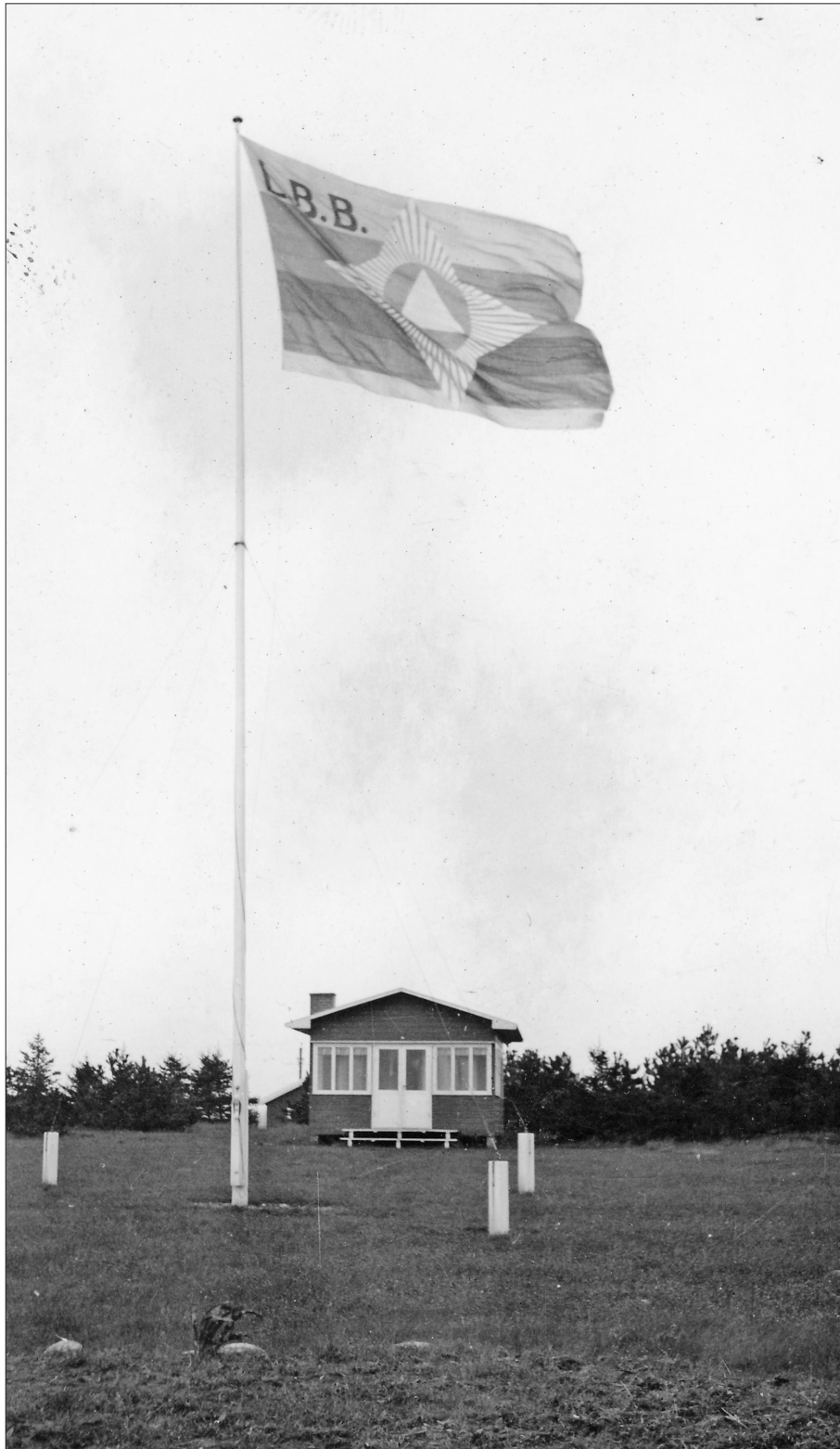
fødselsdag. En stemning der uden tvivl var typisk for det daglige samvær.

Ud over de ovennævnte tiltag, er denne periode karakteristisk derved at Martinus derforuden også magter samtidig at producere et stort skriftligt materiale til belysning af sin kosmologi.

Man kan mærke, at Martinus er i sine bedste leveår, i fyrrerne og begyndelsen af halvtredserne, hvor arbejdsvevnen er på sit højeste.

Martinus er ved indgangen til denne periode, netop kommet gennem de første begynder-vanskeligheder med såvel sit skrivearbejde som med sin foredragsvirksomhed, således at han nu ikke mere behøver mange gange at omskrive det han skriver, og han føler sig helt sikker på hvordan han skal præsentere sit stof i foredragsform.

Man ser af den seneste udvikling, at Martinus har gode lederevner med hensyn til de store linier i sagens udvikling og har det store og fremsynede overblik også på det fysiske plan. Jeg har ikke nævnt det i teksten, men Martinus var meget opmærksom på hvordan de moderne tekniske fremskridt inden for radio og film ville kunne bruges i sagens tjeneste. Det skal dog her bemærkes, at det ikke rigtig lykkedes at få taget dem i brug i Sagens tjeneste i Martinus levetid.

9.88 - Billedet viser os Sagens flag næsten helt udfoldet. Bagved ses et af A-husene.
 På flaget står der L.B.B. hvilket naturligvis betyder Livets Bogs Bureau. Årsagen til at man har bogstaverne på flaget er denne, at man ikke må benytte et flag der er anderledes end dannebrog med mindre der er skrevet bogstaver eller en hel tekst på det. - bz

5. Afsnit. Side 53

Livets Bogs Bureau og Kosmos Feriekoloni oprettes. Årene 1932 - 1941.

9.89 - Martinus køber ejendommen Mariendalsvej nr. 94 - 96, Frederiksberg i 1943. - tb